

PREZIDENTO PATARĖJAS TARIASI PEKINE

FEDERALINĖS VALDŽIOS PLANAS SVEIKATOS DRAUDIMUI TVARKYTI

WASHINGTONAS. — Amerikos kongrese yra keliolika planų, kaip įvesti Amerikoje sveikatos draudimą, kuris apimtų didesnę žmonių skaičių ir mažiau kainuotų. Savo planą yra pasiūliusi ir vyriausybė, kurios atstovas Elliot Richardson, Sveikatos, švietimo ir šalpos sekretorius, kalbėjo kongreso lėšų komitete. Jis ragino komitetą pritarti vyriausybės planui, kuris įvestų federalinę priežiūrą visoms privačioms draudimo bendrovėms.

Richardsonas kritikavo senatoriaus Edward Kennedy ir sen. Martha Griffiths iš Mich. planą, kuris numato valstybinį draudimą visiems amerikiečiams, panašiai, kaip yra Britanijoje ir kitose Europos valstybėse. Šį planą remia Amerikos darbininkų unijos. Richardsonas kritikavo šį planą, nes jis visą sveikatos priežiūrą atiduotų federalinei valdžiai ir kainuotų apie 60 milijonų dol. per metus.

Vyriausybės sveikatos draudimo plane numatoma, kad sveikata apdraudžia darbdaviai savo darbininkams ir jų šeimoms. Privačios draudimo įstaigos gautų pinigų iš darbdavių ir darbininkų. Pradžioje darbdaviai du su suse metų padengtų 65% draudimo kainos, o vėliau padengtų 75%. Likusią dalį mokėtų darbininkas. Šalia darbovietės mokėjimų, prisidėtų savo lėšomis ir federalinė valdžia. Medicinė programa būtų taikoma tik invalidams, seneliams ir akliems. Vyriausybė parūpintų sveikatos draudimą labai mažai uždirbantiems šeimoms. Vyriausybė taip pat prižiūrėtų privačias draudimo kompanijas, kad jos nedarytų nepateisinamų pelnų.

Sveikatos draudimo planų diskusijoms komitetas yra paskyres tik dvi dienas, todėl galvojama, kad komiteto sprendimo šiais metais nebus. Vyriausybės planas, Richardsonso apskaičiavimu, kainuotų darbdaviams ir darbininkams 7 bil. dol. metams, o vyriausybei kainuotų 5.4 bil. dol.

Bėgimai iš vergijos

Estų savaitraštis "Vaba Eesti Son" spalio 15 d. laidoje paskelbė informaciją apie estų bėgimą į Vakarų. Laikraščio žiniomis, Heiko Jõgesma, 35 m. amž., elektrikas, dirbęs viename kolchoze netoli Talino, apie š. m. rugsėjo 20 d. pabėgo iš Estijos. Pasiekęs Karijės salą, Suomiją, iš ten išvyko į Švediją, kur jis atsidūręs spalio 2 d. Estų laikraštis pažymėjo, kad Jõgesma esąs pasiryžęs pasiekti JAV-bes. Suomiai estui padėję pasiekti Švediją, kur bėglys surado estų Komitetą. Tikimasi, kad Švedija pabėgusiam estui suteiksianti politinę globą. (E)

Agnew žada išmokyti graikiškai

IRAKLION. — Viceprezidentas Agnew savo tėvo gimtajame mieste buvo labai maloniai sutiktas. Jis pažadėjo dar kada nors aplankyti Gargaliano miestą ir padėję išmokyti iki kito vizito graikų kalbą. Šį kartą jis mokėję tik kelis žodžius, kuriuos panaudodavo savo kalboje.

Viceprezidentas su graikų vyriausybės vadais aplankė NATO bazę Kretos saloje ir aplankė karo laivyno bazę Rhodes saloje. Savo tėvo gimtinėje Agnew pasidino alyvų medį. Vietinis vys-

IS VISO PASAULIO

ČIKAGA. — Du vyrai dienos vidury priešo prie žinomo gangsterio, sėdinčio su žmona ir draugu prie savo namų, ir jį nušovė keturiais šūviais. Žuvis gangsteris Samuel Cesario vadovavo laivybos operacijoms I-mojo vardo apylinkėse. Jo buveinė buvo Maxwell str., kur jis buvo gimęs. Abu žmogžudžiai dėvėjo kaukes.

LONDONAS. — Britanijos slaptą žvalgybą labai stipriai saugo pabėgusių sovietų šnipų ir jo meilužė, nes jiems gresia sovietų kėrtas — nužudymas ar pagrobimas. Pabėgėlis Lialinas turėjo pasirodyti Londono teisme dėl gatvės eismo prasižengimo, tačiau byla jam buvo nutraukta, nes esą nesaugu jam pasirodyti Londone.

SAIGONAS. — Amerikiečių lėktuvai puolė šiaurės Vietname radaro stotį, kuri sekė lėktuvų skridimus.

TEL AVIVAS. — Arabų partizanai susprogdino Izraelio okupuotose srityse du autobusus. Dar viename bomba buvo rasta laiku ir išardyta. Vienas arabas žuvo nuo granatos, mestos kito arabo.

WASHINGTONAS. — Indija piktai atmetė Amerikos pareidavimą, kad Indija nedidintų savo kariuomenės prie Pakistano sienos. Indija pareiškė, kad tokie reikalavimai tik gadina Indijos santykius su Amerika.

HUNTINGTON. — Long Island geležinkelis, susitaręs su Adelphi universitetu, pradėjo paskaitas važiuojantiems geležinkelio keleiviams. Vienas vagonas skirtas biznio studentams, kurie važinėja kasdien į darbą New Yorke. Keturias dienas per savaitę keliaudami ir grįždami iš darbo, studentai gali per dvejis metus baigti studijas ir gauti diplomą. Pirmą dieną studijų vagono buvo 33 studentai.

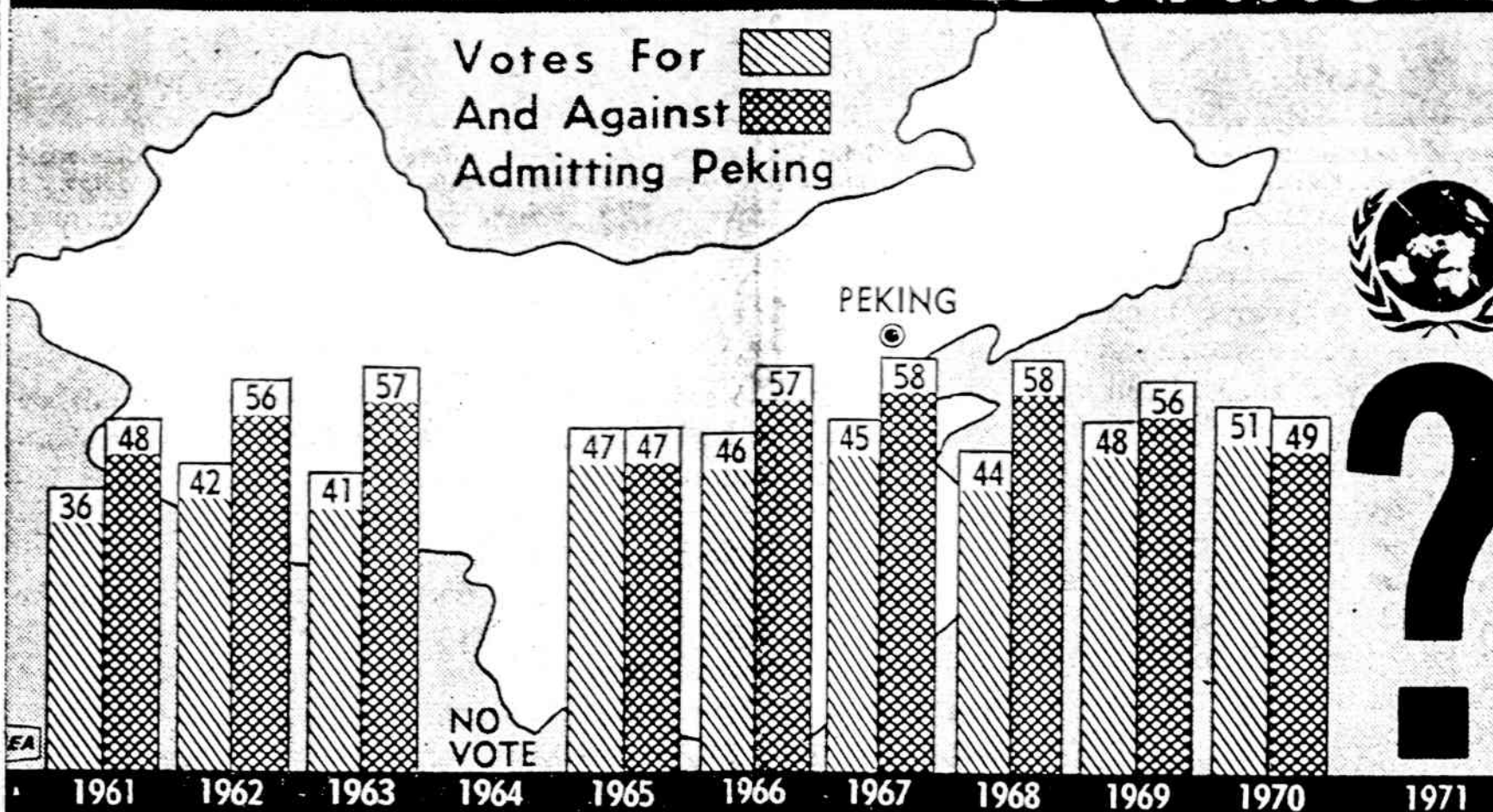
Traukinio nelaimė

HOUSTONAS. — Prekiniam traukiniui nuėjus netoli Houstono, Texas, miesto centro nuo bėgių, du vagonai — tankai, gabenę chemikalus, sprogo ir sukėlė didelį ugnies debesį, kuris apdegino namus, esančius už kelių blokų. Sprogimas išmušė daug langų. Liepsnose žuvo ugniagesių inspektorius, o dar 28 ugniagesiai apdegę, nukentėjo du gretimų namų gyventojai ir du spaudos korespondentai.

Vagonų su įvairiomis dujomis buvo ir daugiau. Buvo bijoma, kad jie gali užsidegti, todėl apie 2,000 namų buvo evakuoti. Liepsnose sudegė vienas namas ir keliolika gerokai apsvilo. Sudegę gaisrininkų mašina ir keli geležinkelio vagonai.

kupas palinkėjo atvykti vėl į Gargaliano, kai tas medis pradės duoti vaisių.

CHINA AND THE UNITED NATIONS

Šioje lentelėje parodyta, kaip praėjusieji Jungtinės Tautos balsuodavo komunistinės Kinijos priėmimo klausimu. Pirmą kartą Kinija gavo nedidelę balsų persvarą, tačiau Amerikos pasiūlyta rezoliucija, kad Kinijos priėmimas yra "rimtas klausimas" ir reikalingas dviejų trečdalių balsų, sustabdė Kinijos priėmimą. Manoma, kad šiais metais Kinija bus priimta, nes Amerika pati siūlo ją priimti. Amerika tik priešinosi Tautinės Kinijos išmetimui. Jei Tautinė Kinija bus palikta Jungtinės Tautos, ir jai gali neįstoti Pekino režimas.

JUNGTINĖSE TAUTOSE MOYNIHAN ATKERTA SOVIETŲ MIRONOVAI

NEW YORKAS. — JAV delegacijoje Jungtinėse Tautose yra ir buvęs prezidento patarėjas Daniel Moynihan, esąs viename JT komitete. Jis gerokai supykęs, kai Sovietų Sąjungos delegatė tame komitete "draugė" Mironova ėmė cituoti iš JT raportu apie pasaulio socialinę padėtį ir ėmė kritikuoti kapitalistinius kraštus, ypač Ameriką, kurioje siaučia skurdas, nedarbas, gėtai, nelygybė, neokolonializmas, viešpataują monopolai ir išnaudojimas.

Moynihan prieš šią propagandą pasakė kalbą, kurioje nurodė, kad kai kurios šalys nepakenčia jokios kritikos, kai, tuo tarpu, kitos šalys net padrasina kritiką. "Mano tauta priklauso antai valstybių kategorijai. Praktiškai, ką tas reiškia? Mūsų knygyuose pilna knygų, kurios mums pasako, kokia baisi yra padėtis Amerikoje", kalbėjo Moynihan. Mūsų visiškai laisvi, nevaržomi studentai skraido lėktuvais į įvairias konferencijas, kuriose priimamos rezoliucijos išreiškia stiprius ir nuoširdžius jausmus apie negeroves.

"Mes tokių veiksmų nebijome, mes bijotume, jei jų nebūtų, nes mes žinome, kad laisvė įmanoma tik leidžiant protestus ir demokratijai tegali žydėti nuolatini kaitos savygose". Moynihan nurodė, kad sovietų delegatė Mironova iškėlė Amerikos darbo unių protestus prieš kai kuriuos Nixono vyriausybės veiksmus. "Nereikia nustepti, kad šitie protestai taip įkrito delegatės ir akį. Garbingoji delegatė atvyko iš valstybės, kurioje paskutinis darbo unių protestas buvo 1917 m."

Moynihan pabaigė savo kalbą užtikrindamas komiteto narius, kad darbo unių kritika yra Amerikos demokratijos charakteringa žymė. Demokratinėje valstybėje kitaip negali būti.

Britanijos karo laivas šandien atvyksta į Baltijos uostą Szczecin. Tuo neoficialiai britų valdžia pareiškia savo pritarimą naujoms Lenkijos sienoms. Šis uostas anksčiau buvo Vokietijos štetinas.

Vakar premjeras Kosyginas Kanadoje atsakinėjo į parlamento komiteto ir spaudos klausimus. Kai kurie parlamentariai statė nemalonius klausimus. Premjeras Trudeau kėlė Kosyginui atskirtų ukrainiečių šeimų klausimą, prašydamas išleisti iš Sov. Sąjungos ukrainiečius, kurių giminės gyvena Kanadoje.

Rytų Pakistane kariuomenė susišaudant su bengalių sukilėliais keli artilerijos sviediniai nukėlė į Indiją pusę ir užmušė 35 asmenis.

Pensylvanijoje gaisras senelių namuose sudegino 15 senelių, kurie iš namo negalėjo pabėgti užtroškę dūmais.

rūnų pavidalo figūras. Rabinas žadėdavęs, kad už tuos pinigus 10 šventų vyrų melsis 28 naktis. Policija įrodė, kad jokių šventų vyrų susirinkimų nebūdavo. Mėsdavosi tik pats rabinas, o sūnus, pusbrolis ir dukters vyras. Jie visi ir apkaltinti žmonių apgadinėjimu.

Už savo patarnavimus rabinas imdavo tik sidabrinus pinigus, kuriuos išdėstydavęs į kardinų pavidalo figūras. Rabinas žadėdavęs, kad už tuos pinigus 10 šventų vyrų melsis 28 naktis. Policija įrodė, kad jokių šventų vyrų susirinkimų nebūdavo. Mėsdavosi tik pats rabinas, o sūnus, pusbrolis ir dukters vyras. Jie visi ir apkaltinti žmonių apgadinėjimu.

Už savo patarnavimus rabinas imdavo tik sidabrinus pinigus, kuriuos išdėstydavęs į kardinų pavidalo figūras. Rabinas žadėdavęs, kad už tuos pinigus 10 šventų vyrų melsis 28 naktis. Policija įrodė, kad jokių šventų vyrų susirinkimų nebūdavo. Mėsdavosi tik pats rabinas, o sūnus, pusbrolis ir dukters vyras. Jie visi ir apkaltinti žmonių apgadinėjimu.

Vyskupai nekeis celibato taisyklės

VATIKANAS. — Vyskupų sinode jau aišku, kad didelė vyskupų dauguma pasisako prieš celibato taisyklės, įvestos 14-tam šimtmetyje, pakeitimą. Net ir vyresnio amžiaus vedusių vyrų įšventinimas kunigais paliktas popiežiaus nuožiūrai. Jis gali tokius vyrus įšventinti arba atmeti.

Praėjusieji yra buvę, kad vedę protestantų kunigai perėjo į katalikų tikėjimą ir buvo palikti kunigais, nežinūrnt jų moterystės ryšių. Tokių kunigų esama apie 60.

Liberalai kunigai jau spėjo, kad vyskupams paskelbus celibato palikimą, daug kunigų gali pasitraukti ta proga iš kunigystės. Nėra vilčių, kad šis klausimas vėl būtų greit svarstomas vyskupų sinoduose.

Britai sugavo airių ginklų siuntą

CORK. — Airijoje policija sučiupo vėl šešias dėzes ginklų, kuriuos atsivežė vienas keleivis per Atlantą iš New Yorko. Dėžės atplaukė laivu "Queen Elizabeth". Keleivis kažkur dingo, kai dėžės buvo iškrautos kranetineje.

Belfaste vienas airis buvo rastas ištemptas degutu ir išvoliotas plunksnose. Jo abi kojos peršautos. Airiai paliko ant jo kaklo plakatą, kuriame sakoma, kad šitai bus baudžiami visi šnipai, kurie policijai pasakoja apie airių slaptos kariuomenės veiklą.

Britų kariuomenė apsupo Belfasto universitetą, kuriame pasislėpė vienas airių respublikonų armijos vadų. Keli šimtai studentų saugo šį airių partizanų veikėją MacGiolla, kuris atvyko į universitetą pasakyti kalbos studentams. Britų kariuomenė bandė jį sumti, tačiau studentai išgelbėjo.

Vatikano vyskupų sinode raportas apie teisingumą ir taiką kritikuoja Amerikos karą Vietnam, pateisina jaunuolius, kurie kare nenori dalyvauti ir puola Ameriką už ekonominę politiką, kuri kenkia neturtingoms šalims.

ABEJOJAMA AR KINAI NEATŠAUKS PREZIDENTO KELIONĖS Į PEKINĄ

PEKINAS. — Prezidento patarėjas Henry Kissinger atvyko su palydovais į komunistinę Kiniją aptarti prezidento kelionės į Pekiną smulkmenų. Prezidento lėktuvas nusileidė Pekino aerodrome, kur jo laukė apie 20 kinų su 20 automobiliu. Aerodrome buvo iškabintas ir didelis plakatas, kuriame viso pasaulio liaudys raginamos susijungti kovai prieš Amerikos imperializmą. Svarbieji kinų laikraščiai paskelbė prieš Ameriką ir Japoniją nukreiptus straipsnius, kuriuose kaltinama "reakcija", japonų militarizmas ir bandymai įsteigti atskirą Taivano valstybę.

Mirė Jonas Švedas

Lietuvoje mirė žinomas muzikas, kompozitorius ir dirigentas Jonas Švedas, gimęs 1908 m. Latvijoje. Nepriklausomos Lietuvos laikais jis buvo muzikos mokytojas, studijavo kompoziciją. Parašė daug dainų chorams. Jam teko redaguoti kelis muzikos leidinius, vadovauti orkestrams.

J. Švedas 1940 metais suorganizavo prie Vilniaus filharmonijos Liaudies dainų ir šokių ansamblį. Po karo jis buvo Vilniaus konservatorijos profesorius, liaudies instrumentų katedros vedėjas.

Čekai ištremia JAV diplomata

PRAGA. — Čekoslovakija ištremia vieną JAV diplomata, kuriam duotos 48 val. išvažiuoti iš Čekoslovakijos. Neseniai Pragoje buvo teisiamas čekų žurnalistas Arnost Prazak ir nuteistas 10 m. kalėjimo už žinių pardavinėjimą užsienio žurnalistams ir diplomatom. Kartu čekų valdžia paskelbė, kad diplomatus ir žurnalistus pavardės. Sraše yra New York Times ir Washington Post korespondentai.

Prazako teismas skirtas įbauginti Čekoslovakijos piliečius, kad jie neturėtų reikalų su užsieniečiais. Ištremiamas diplomatas Samuel Wise irgi turėjęs ryšių su nuteistu žurnalistu.

Bobby Fischer vėl laimėjo

BUENOS AIRES. — Pasaulio šachmatų varžybos pusfinalyje amerikietis Bobby Fischer laimėjo dar vieną, jau trečią partiją, šį kartą nesunkiai nugalėdamas buvusį pasaulio meistrą Tigran Petrosian, kuris pasidavė po 34 ėjimų. Dabar Fischeris jau turi keturis su puse tašku, o Petrosianas turi du su puse. Šioms varžyboms laimėti reikia šešių su puse tašku. Laimėtojas tada varžysis su pasaulio čempionu Boris Spasskiu, iš Sovietų Sąjungos.

Šias varžybas stebi 4,500 žiūrovų, o jas seka viso pasaulio šachmatininkai. Ekspertai sutinka, kad Petrosianas paskutinę partiją labai silpnai sulaušė. Pranašaujama, kad Fischeris laimės ne tik šį susitikimą, bet jis taps ir pasaulio čempionu, laimėdamas prieš Spasskį. Tarp tautinis meistras M. Luckis pasakė, kad Fischerio-Petrosiano varžybos praktiškai yra pasibaigusios. Niekas negalvoja, kad Petrosianas galėtų pasivyti Fischerį ir jį pralenkti.

Texas uraganai ir potvyniai padarė daug žalos. Žuvo viešna moteris.

Kinijos politikos specialistai tvirtina, kad Kinijai nepatinka bandymas išlaikyti Jungtinėse Tautose Kiniją, New York Times redaktorių James Reston, kuris neseniai pats sugrįžo iš Kinijos, pareiškė kalboje, kad skubiausias ir svarbiausias Kinijos politikos tikslas yra prijungti prie Kinijos Taiwaną. Irgi svarbūs klausimai yra Kinijos saugumas nuo Sovietų Sąjungos ir kova prieš Japonijos ekonominę galią. Tačiau svarbiausias klausimas yra Formozos sala. Restonas pareiškė abejonę, ar Nixono kelionė gali duoti vaisių, kol Amerika bandys išlaikyti Tautinę Kiniją.

Kiti "kinologai" reiškia abejonę, ar Kinija nepakeis savo nuomonės apie prezidento Nixono kelionę. Kinų liaudies armijos vadai pareiškė nepritarimą Amerikos prezidento vizitui. Nepatinka tas vizitas ir šiaurės Vietnamui. Manoma, kad dėl to vizito Pekine kilo nesutarimai. Dar gali įvykti taip, kad vizitas bus atšauktas. Kissingerio uždavinys Pekine esąs priklausti Pekino vadus, kad jie neatšauktų pakvietimo prezidentui Nixonui.

Ponia Nixonienė, kuri buvo paskelbusi, kad ji irgi keliaus į Kiniją, paskelbė vakar, kad ji dar nėra tikra dėl šios kelionės. reikia palaukti, kol bus baigti visi planai.

Milicija atėmė mokslininko raštus

MASKVA. — Žinomas sovietų istorikas, Pedagoginių Mokslų Akademijos profesorius Roy Medvedev, 46 metų, slapstosi nuo policijos Maskvoje. Jis tačiau sugebėjo įteikti užsienio korespondentams savo atviro laiško "Pravdai" kopiją. Laiške Medvedevas skundžiasi, kad slaptoji milicija pradėjo persekioti ir jį, panašiai, kaip jo brolių Zhores Medvedevų, kuris tris savaites buvo išlaikytas bepročių ligoninėje. Apie šį kalinimą abu broliai parašė knygą: "Pamišimo klausimas", kuri bus išleista ir anglų kalba.

Abu Medvedevai yra sovietų režimo kritikai. Pirmą valdžia pradėjo persekioti dvynuką biochemiką Zhores Medvedevą, o dabar ir Roy butas buvo KGB agentų iškirstas, atimti visi jo rankraščiai ir užrašai. Savo laiške "Pravdai" mokslininkas tvirtina, kad tokios kratos ir konfiskavimai nesiderina su sovietų konstitucija. Jis protestuoja prieš savo pilietinių teisių laužymą ir jo kaip mokslininko darbo trukdymą.

Alžiras. — Šiais metais labai padidėjo Alžiro turistų skaičius. Anksčiau daug turistų vykdavo į kaimyninį Maroką ar Tunisą, tačiau Alžiras vis daugiau pavilioja užsienio svečių.

Lietuvių Bendruomenės anketa Clevelande

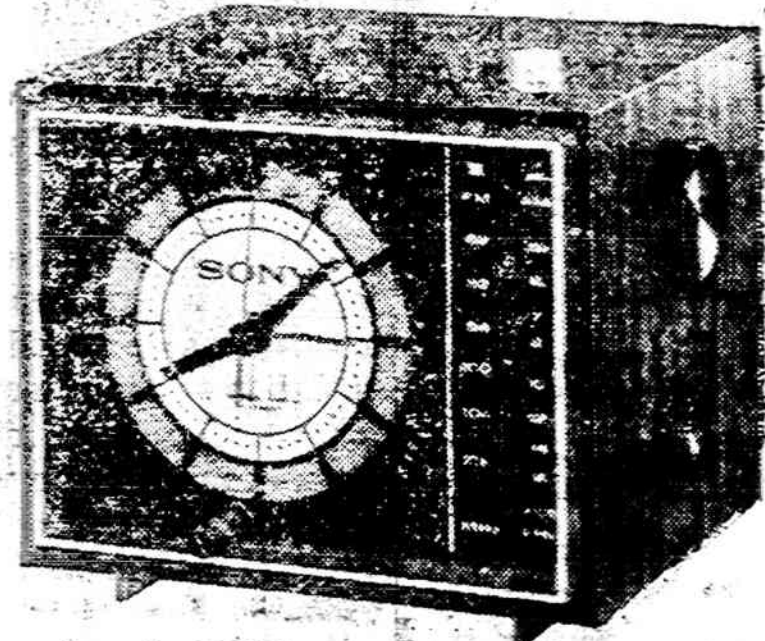
LB Clevelando abiejų apylinkių valdybos, negalėdamos ilgai veikti, o naujų žmonių neatsiradus eiti į valdybas, nutarė anketa atsiklausti Clevelando visuomenės, ką jos turi daryti. Matyt, valdybos nepasikaitė savo statuto, kad jų tiesioginis viršininkas yra centro valdyba ir kad su ja tokiais reikalais privaloma pasitarti. Palaikytas, kad šios anketos reikalu užtenka PLB valdybos pirm. St. Barzduko priitarimo, kuris čia pat už kelių žingsnių gyvena ir šiuo metu priklauso antrajai apylinkėi.

Š. m. balandžio 3 d. "Drauge" St. B. (arzdukas) savo straipsnyje "LB apylinkių rūpesčiai" pasisako už šios anketos būtinumą bei jos naudingumą. Š. m. spalio 8 d., "Drauge", Clevelando žiniose, straipsnyje "Ryšium su apylinkės susirinkimu", to paties stiliaus autorius, pasirašęs raide M. rašo, kad "spalio 3, sekmadienį, Bendruomenės II-jį apylinkės sukvietė metinį susirinkimą. Jis įvyko su kelių mėnesių pavėlavimu. Tai rodo apylinkės

organizacinius sunkumus, o gal ir negalavimą. Jų priežastys glūdi nesekmingose pastangose rasti apylinkės darbui žmonių. Kažkas komiškai tragiška: Clevelandas jau, palyginti, yra gausi ir stipri lietuvių kolonija, jame susispietę nemaža visokių centrų bei centrių. Veikia daugelis lietuvių organizacijų, o visiems gyvybinės reikšmės Bendruomenės apylinkės darbui neatsiranda žmonių. Nors iš žemės kask, nors koki kitatautį samdyk".

Šis jo pareiškimas aiškiai parodo, kad Clevelando visuomenė visiškai yra nusivylusi Lietuvių bendruomene, nes niekas nebepastaruoja eiti to jo vadinamo gyvybinės reikšmės darbo dirbti, kad visuomenė apsisprendė geriau tik savo kad ir "centruiose" gyvuoti, kurių valdyboms sudaryti nereikėjo ir nereikės ieškoti samdomų kitatautčių. Autorius būk iš šalies nugirdęs, kad "vienai ir taip sako: eitume dirbti, jei būtų ne dvi apylinkės, bet viena".

The SONY® AM-FM, AM-PM.

Here's a smart clock radio that makes your night table look bigger. Because it takes up less than 5 inches square of space. Yet it wakes you up to news or weather or Rock or Bach just like the big ones. This FM/AM has a nice big face for easy time telling. And the clock is illuminated for night use. It comes in a walnut grain finish square box that we'll be happy to giftwrap. Take it home today. And listen to AM or FM during the AM or PM. The Sony 7FC-34WA.

SONY

GLASER'S FURNITURE & APPLIANCE CO.
5115-5123 So. Kedzie Ave. Prospect 6-1790
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Lietuviams reikalinga literatūra

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbimas, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia surinktas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Liudas Dovydenas, MES VALDYSIM PASAULI. Atsiminimai ir intymūs duomenys apie bolševikmetį Lietuvoje dviejuose tomuose. Kainuoja po 4 dol. tomas. Juose yra 517 psl.

Jurgis Gliuda, SIMAS. Platus literatūrinis aprašymas apie Simo Kudirkos pabėgimą ir jo išdavimą rusams. Tragedija įvyko bendradarbiautojų ir tilių statytojų su sovietais sukeltų mitų miglose apie besikeičiantį komunizmą. 158 psl., kaina 3 dol.

Jurgis Gliuda, AGONIJĄ. Romanas, 408 psl., kaina 5 dol. Aprašoma Lietuvos vyriausybės kapituliacija prieš bolševikus ir jos narių elgesys tragiškose dienose.

Stefanija Rūkienė, GRIZIMAS Į LAISVĘ. Sibiro tremtinės atsiminimai, parašyti ramiai, klasiški stiliumi apie sunkią pavergtą lietuvių dalį. Aprašymo būdas ir stilius prilygia geriausiems garbiausios rašytojos Pearl Buck kūriniams. 526 psl., kietas viršelias, kainuoja 6 dol.

Juozas Kapacinskis, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie džiūntą Lietuvą, begimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose, Vokietijoje. 273 psl., kietas drobės viršelias, kaina 4 dol.

J. Audėnas, PASKUTINIS POSEDIS. Minučių tikslumu aprašyta paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra išryškėjęs nesikeičiantis komunizmo klasiškumas pavergtą tautas ir asmenis. 270 psl., \$4.00.

ČIKAGIETIS ĮSPŪDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakiuose, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaidžius aprašymai, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl., \$1.00. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kuraitis, MAGISKUOJU KLIMU Į VILNIŲ. Kelionės į Lietuvą įspūdžiai. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kuraitis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINIS UŽDANGOS. Autoriaus pastabumų neapgauna turistų ir agitpropo propaganda bei užmaskuoti. Abi knygos parašytos lengvu, gražu stiliumi.

V. Maciūnas, VINCAS KREVE SAVO LAISVUOSE 1944-54 m. 49 psl., \$1.00. Didžiojo klasiko mintys ir rūpesčiai apie išeivijos kultūrinį gyvenimą. Skurdū tremtis ji nepalėnė bendradarbiavimui.

Komunizmas yra žiaurus. Bet jis ir jo vadai yra ne mažiau jukingai. Pasitarkime visi, skaitdami Krizo Pleperio 77 ANEKDOTUS. 52 psl., \$1.00.

Sie ir kit leidiniai yra gaunami

NAUJIENOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštą ir pridėdant čekį ar piniginių perlaidą.

Nedidelė mergina Tiziana Sozzi, 22 metų, sverianti tik 122 svarus, jau spėjo Italijoje pagarsėti kaip profesionalė džiokėja. Kairėje ji sėdi prieš lenktynes, o dešinėje ji kovoja Milano lenktynių stadione dėl pirmos vietos.

Rodos, kam čia remtis kitų nežinomų pasakymais, kada tolimais pasakymais aiškiai

parodo savo norą, kad abi apylinkės būtų sujungtos į vieną. Tas tik parodo, kad autorius neturi drąsos pirmas pasakyti savo nuomonę, o gal ir pribijo ko nors. Bet ko čia bijoti, ar savo "klaidiškumą". Gali pribijoti tik tie, kurių, anot Aisčio, ir su mėsakabliais neiškraptys iš bendruomenės vežio.

Laikau, kad kuo greičiau įvyks šių abiejų apylinkių sujungimas, tuo greičiau parėgės visi dr. Butkaus vadinami iš po pastalės. Samokslininkai, kad ne dėl dviejų apylinkių buvimo Clevelando visuomenė nesusuko nuo bendruomenės.

Autorius dėl anketos nepasiskemo visą kalbę suverčia jos vykdytojams — apylinkių valdyboms. Aimanuoja, kad "spaudoj anketos reikalą nepasirodė nė vieno straipsnelio, net nė vienos žinėlės". Reiškia, kad ir toji visuomenės dalis, kuri tą anketą buvo gavusi, visiškai nekreipė į ją jokio dėmesio — ne tik neraišė apie ją spaudoje, bet jos neužpildė ir negrąžino. (Ir aš, tą anketą gavęs, laikiau ją neverta ir tų 8 centų, kad ją grąžinčiau).

Priklausydamos antrai apylinkėi, buvau gavęs valdybos išduokto 1966 m. apyskaitos nuorašą, iš kurio matyti, kad valdyba tais metais turėjo 1591 dol. pajamų, solidarumo mokesčių surinkta 639 dol., aukų 211 dol., o likutis iš praėjusių metų turėtas 693 dol. Iš šių pajamų centro valdybai pasiūsta 319 dol., o visą kita išdalinta aukomis švietimo, kultūros ir sporto vienetams. Kasoje palikta kitiems metams 326 dol. Sekančiais metais dar daugiau turėta pajamų ir dar daugiau išdalinta aukų, neskaitytant, kad ir Lietuvių fondui įmokėta 1,000 dol. Kasoj kitiems metams palikta jau virš 700 dol. Tuo laikotarpiu keletą metų valdybos daugumą narių sudarė studijuojantis jaunimas, kuris "nebrokiojo" savo "seno" veiklaus pirm. P. Mikšio. Jis buvo ir pirmas šios apylinkės pirmininkas. Protarpiais po metus kitus pasitraukdavo ir vėl sugrįždavo. Kodėl jis daugiau nebeįgrįžta, labiausiai tenka apgailestauti. Rodos, dar nėra toks senas. Dažnai iš ryto matom jį ir su dviračiu bevažinėjant. Pameniu, kaip šios apylinkės metiniuose susirinkimuose St. Barzdukas, jei tik kartais atsilankydavo, tuoj išsitraukęs statutą imdavo valdybą kaltinti, kodėl pagal tokį ir tokį straipsnelį metinis susirinkimas šaukiamas pavėluotai, praleidus kovo 31 d. terminą, o dabar esąs balandis. Pirm. Mikšys atsakydavo, kad jis nesilaikęs įstatų raidės, nes pasitaikiusios tai Velykų šventės, tai nespėta paruošti metinės veiklos pranešimus. O kadangi kiekvienais metais turėdavo didžiulį parengimą, kaip Lietuvių dieną, įvairias platus mato meno parodas, Naujų metų sutikimą ir eilę mažesnių, tai ir tie jų veiklos pranešimai imdavo daugiau laiko juos paruošti, ypač besimokančiam jaunimui.

J. VLKS.

KĄ KITI RAŠO

Ilgainiui teisybė savaime išplaukia, nors kaip kada ilgai nž-trunka iki ji viešumoje pasirodo.

Apie baisųjį birželį Lietuvoje — įvykdytą bolševikų žmonių medžioklę jau daug buvo rašyta ir daug teisybės pasakyta. Tačiau tokiame dideliame, negirdėtam įvykiui aprašyti, jį visapusiai iširti, nėra lengvas darbas. Jis reikalauja kantrybės, kad būtų visapusiai iširtas.

Pagaliam, buvusį žiaurių vykdytojų kai kurių sąžinė lyg atbunda ir savo nusiraminiui jie pasako kas ir kaip būta.

Gerai žinome, kad tas žiaurių Lietuvos pravedė bolševikų policijos, generolas Serozas. Pokario metais jis buvo išimtas iš apyvartos ir kur tai dingo be žinios. Taip pat žinome, kad Lietuvoje taip vadinamų sribų įgyvendintojas buvo komunizmo teoretikas, Chruščiovo karjeros likvidatorius Suslovas. Iki šiol dar jis gyvas ir komunistų viršūnių užnugarėje darbuojasi. Anuomet jam talpinkavau šniokius. Jų tada būstinė buvo Panevėžyje, nuošaliau saugumo sumetimais.

O štai po daugelio metų atsiliepė vienas iš pirmosios žmonių medžioklės štabo dalyvis. Jis su savo prisiminimais pasirodė prancūzų dienraštyje "El Lider". Jo pavardė Malinov. Jis buvo Serozo pavaduotojas.

Kanados lietuvių savaitraštyje "Tėviškės Ziburiai" Nr. 40 tas jo atsiminimas yra atpasakotas. Pirmosios Baltijos valstybės žmonių medžioklės vykdytojų

Man neaišku, kodėl dabar St. Barzdukas nešaukia, kad jo apylinkės metinis susirinkimas buvo sušauktas tik po 6 mėnesių, praleidus terminą. Nejaugi dėl to, kad dabartinis valdybos pirm. V. Čyvas yra jo grupės žmogus. Per visus metus neturėta nė vieno parengimo. Tautinis solidarumas išrinktas tik iš 50 asmenų, o jų kartotekoj yra virš 300.

Kaž kaip frontininkams vadovauti Clevelando bendrinėm organizacijom visai nesiseka. Štai ir Balso Clevelando skyriaus pirm. V. Akelaitis daug padarė šiam skyriui, jei ne visam Balso centrui, žalos šią vasarą surengdamas vakariene, į kurią pakvietė Balso centro valdybos vicepirm. adv. Armonienę, kad pasakotų visuomenei Brazinskių padėti. Rodos, įdomesnės pasakaitos ir negalėjo būti. Deja, į salę susirinko tik saujelė klausytojų. Mat, spaudoje buvo skelbiama, kad tuo pačiu laiku bus dovanų įteikimas asmenims, kurie paskutiniame Balso vajuje yra aukoję ne mažiau 25 dol. Aišku, kad toks suskirstymas aukotojų į dvi turtingųjų ir biednųjų klases negalėjo skaudžiau užgauti visų tų, kurie buvo nepajėgūs tokios sumos aukoti.

Jei toks aukotojų rūšiavimas ir toliau bus tęsiamas, tai ir Clevelando Balfas susilauks panašios anketos.

būstinė buvo Rygoje. Ir dabar ten įsikūręs sovietinės kariuomenės štabas skirtas šiaurės Vakarams, tai yra Baltijos valstybėms.

Tas straipsnis, pavadintas "Ar nėra užtenkamai aukų" čia ištiesai perspausdinamas.

Uragvajuje tik pradėtas leistas respublikos prezidentui artimas dienraštis "El Lider" rugsėjo 16 d. laidoje įsidėjo savo korespondento Parjūzije Vieri L. Pericoli ilgesnį pranešimą apie Baltijos valstybių tragediją, cituodamas vieno buvusio MVD pareigūno atsiminimus.

Prieš keletą metų Vakaruose prisiglaudė Ila Molino (gal Molinov?), kaip sakosi, dešinioji Serozo ranka. Jis dalyvavo didžiuliuose Lietuvos, Latvijos ir Estijos gyventojų tremimuose.

Molino su kitais 43 slaptosios sovietų policijos karininkais,

vadinamais operatyvinių grupių specialistais, priklausė Serozo generaliniam štabui Rygoje, iš kur buvo vadovaujama "valymo akcijai" visame Pabaltijyje. Štabas buvo tiesiogiai atsakingas tik Malenkoviui, kaip Molino tvirtina, tikrajam Baltijos krašto okupacijos ir "valymo" meistereiui, atsakingam už baltiečių naikinimą.

Sakoma, kad Baltijos krašto okupacijai buvo sugalvota visa eilė priekabių, kaip pvz. tariamas sabotazas prieš karines sovietų bazes šiose valstybėse. Tikrovėje tie sabotazai — kareivių pagrobimai ir pan. buvo suvaidinti pačių sovietinių agentų pretekstams sudaryti. "Pats Serozas davė mums tikslus nurodymus, kad suėmimai ir trėmimai turi būti vykdomi pagal Sovietų Sąjungoje išbandytus metodus. Po pirmosios "liaudies priešų" trėmimo bangos ateis eilė intelektualams, buržuajams, religinių bendruomenių ir kitų organizacijų nariams. Plano vykdymą tikrino Malenkovas".

Kai Malenkovas 1940 metais rugpjūčio mėn. apsilankė Serozo štabe Rygoje, sukėlė emvėdistų tarpe paniką ir visiška sumišimą. Molino prisimena: "Atėjo įtūžęs, keikdamas Serozą. Įlėkė į gen. štabą plėsdamas užuolaidas, spardydamas baldus, trenkdamas ant grindų kiekvieną daiktą. Maždaug po valandos apsiraminio ir įsakė operatyvinių grupių viršininkams susirinkti posėdį vidurnaktį. Jame Malenkovas pirmiausia išreiškė nepasitenkinimą dėl neužtenkamo grupių veikimo. Pagrąsino pats imsis valdyti mūsų kadrus..."

Serozas pasiteisino, nurodydamas į planuose nenumatytas klūtis. "Trūksta vagonų suimtųjų deportacijai" — aiškino jis. Degdamas pykčiu Malenkovas jam atkrito: "Ar neturi užtenkamai kulkų žmonėms nu-

tildyti? Kam nori vagonų turėdamas pakankamai šautuvų?"

Salėje sunki tylą. Nesitikėjom, kad po Stalino galingiausios Kremliuje vyras taip atvirai reikalauja masinių žudynių. Ši tylą paveikė net patį Malenkovą. Jis pasiteisino: nepaprastai sunkia politine padėtimi, reikalaujanti greitų sprendimų. "Nėra laiko svarstymams, — sakė jis ant stalo — sviesdamas dokumentą ir vėl šaukdamas, — aš įsakau..." Per 10 minučių išdėstė dokumente nubrėžtas "valymo" priemones. Salėje viespatavo visiška tylą.

Dar tą pačią naktį Serozas išsiuntinėjo naujus įsakymus operatyvinėms grupėms. Rugsėjo 8 dieną Baltijos kraštuose antroji suėmimų banga buvo įvykęs faktas. Po to Malenkovas pasikvietė į Maskvą Serozą su operatyvinių grupių viršininkais, kurių pranešimus išklaušęs pareikalavo dar daugiau "valymo", ypatingai tarp darbininkų ir ūkininkų, "kurie mūsų nemėgsta taip pat, kaip ir buržuajai".

Rugsėjo 10 d. Kremliuje Kallininas atžymėjo Lenino ordinu "už atliktus uždavinius Latvijoje, Lietuvoje ir Estijoje" Serozą, Molino ir penkis MVD karininkus. Vidurnaktį jie buvo paties Stalino iškilmingai priimti. Šiuo pagerbtuvių pokyčiu, pasitėbi "El Lider" Paryžiaus korespondentas, baigtas pirmasis Lietuvos, Latvijos ir Estijos tragedijos akts. Vienas jos autorių Ila Molino pabėgo ir po 30 metų pasauliui pasakė teisybę apie stalininių laikų Kremliaus užkulius. Pranešėjas tik nepažymėjo, iš kur jis citavo dėmesio vertus Molino atsiminimus.

"NAUJIENOS" KIEKVIENO
LARO ŽMOGAUS
DRAUGAS IR BIČIULIS

A lot of Americans are suffering from withdrawal symptoms.

What's wrong?
You're making more money than you ever have.

But every time you plan on putting money into your savings, you end up withdrawing some.

Maybe you're buying too many little things you don't really need. Little here, little there. After awhile it adds up.

You know, that's just the theory behind the Payroll Savings Plan. You sign up where you work, and they set a little aside from each paycheck and use it to buy U.S. Savings Bonds. You don't really miss the money that way... and before you know it, you've got a nest egg that's really worth something.

And now there's a bonus interest rate on all U.S. Savings Bonds—

for E Bonds, 5 1/2% when held to maturity of 5 years, 10 months (4% the first year). That extra 1/2% payable as a bonus at maturity, applies to all Bonds issued since June 1, 1970... with a comparable improvement for all older Bonds.

The Payroll Savings Plan. A great way to save a little here, a little there and end up with a bankroll.

Bonds are safe. If lost, stolen, or destroyed, we replace them. When needed, they can be cashed at your bank. Tax may be deferred until redemption. And always remember: Bonds are a smart way to save.

Take stock in America. Now Bonds pay a bonus at maturity.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, ILL. 60608

LIETUVIŠKOS POLITINĖS GODOS

Mes nuolat susiduriame su vo gyvenime su tam tikromis bendruomeninio santykiavimo taisyklėmis.

Sakysim, prekybininkui yra teisiniai leista girti savo prekes kiek tik jis pageidauja, jei tik kito prekybininko prekė nėra peikiama ar minima. Savaimė aišku, kad geras prekybininkas svetimos prekės negirs, kai jis siūlo savo prekę.

Diplomatas visada neigia mus reikšnius aprašo, neliesdamas skaudamų vietų, ar jei ir liksdamas, tai parenka žodžius taip, kad niekas nebūtų užgautas ar pakalintas, ir tuo pačiu metu teisingai pateikdamas faktus.

Gi politikieriui leidžiama smogti visiems savo konkurentams ir priešams iš pačių didžiausių ir stipriausių argumentų, kur to smogimo ribos, kas leistina ir kas ne, yra kartais labai neaiškios net ir geriausiems baudžiamos teisės žinovams.

Lietuviai siekia laisvos, demokratinės ir nepriklausomos Lietuvos, todėl siauri asmeniniai politiniai interesai kuom mažiausiai mus domina.

Pastaruoju metu beveik per visą lietuvišką spaudą pasirodė buvusio įgalioto ministerio Berlyne ir buvusio ministerio

pirmininko p. Škirpos straipsniai, kur jis stengiasi paaiškinti savo vaidmenį organizuojant Berlyne Aktyvistų Frontą, sukilimą ir laikinąją vyriausybę. Tie straipsniai parašyti daugiau iš laiko požiūrio, kada daug dalykų pasirodė klaidingi ir kiti dalykai teisingi, ir todėl, savaimė suprantama, pabrėžiant savo nuopelnus, kur dalykai yra teisingi. Mes matome tuose straipsniuose daugiau politikiškiaus prado, negu gero prekybininko ar diplomato. Ir net atrodo, kad kiti dalykai galėjo būti geriau palikti ateities istorikams narplioti, kaip asmeniškai kelti tuos dalykus į viešumą. Bet kadangi tie dalykai jau yra iškelti į viešumą, tai ir norima išsiaiškinti, kuriais klausimais, kurie kitiems atrodo kitaip, negu tuos straipsnių autoriui.

Tuose straipsniuose smogiama visiems: prezidentui Smetonai, diplomatom, Vlikui, seniems politikams vilkams, kariuomenės vadovybei, vyriausybėms. Tik jis, jo frontas, jo vyriausybė yra geroji ir tikroji prekė. Ir tik pačiam autoriui neaišku, kodėl kiti nesugeba to geros prekės žiūrėti ir įvertinti, kaip pats autorius stengiasi tai vertinti.

Pradėsime tuos klausimus

Astronautas Charles/Duke patikrina astronauto drabužius, išbandydamas su jais įvairius judesius.

narplioti pagal savo susigrąžinimą.

1. Testinumas. Norima, kad emigracijoj būtų pripažinta ir laikomasi laikinosios 1941 metų vyriausybės testinumo. Bet kodėl mes turime laikytis testinumo, taip ir lieka nepaaiškinta, kada nepaaiškinta, kaip suprantamas tas testinumas ir kur tas testinumas prasideda. Po trisdešimti metų tylos ir jokios veiklos iš karto atsiranda testinumas. Ar mes turime testinumą tepradėti su tuo vyriausybe ir tik nuo 1971 metų, ar mes turime žiūrėti dar šiek tiek į praeitį. Laikinoji vyriausybė nesukūrė jokios naujos Lietuvos ir neturi jokios konstitucinės atamos, nors ir rėmėsi 1938 metų konstitucija savo darbe. Tai buvo fakto vyriausybė.

Kaip toji vyriausybė atsirado? Kaip rašoma, tai p. Škirpa, pasitaręs su p. Turausku, nutarė ką tai daryti, visai nesitardamas su tuo metu savo buvusiu šefu ir prezidentu užsienyje ir net jį ignoruodamas. Teisiniai tas veiksmas leis- tis į vyriausybės sudarymą yra tiek pat revoliucinis, kaip ir Paleckio vyriausybės prisijungimo aktas.

2. Diplomatai. Mes turime ir diplomatus, kurie atstovauja Lietuvos testinumui užsienyje, kol dar tas testinumas yra pakenčiamas tų kraštų, kuriuose jie yra Lietuvos atstovai. Šiuo metu pripažįstamas JAV-bėse, vis siaurinant tą testinumo atstovavimą. Kalbant apie diplomatus po 1940 metų įvykių, kaip atrodo, jie veikė kas kaip išmanė. Pasirodo, kad mūsų diplomatus tikrai reikėjo šefo, nebūtinai, sakysim, p. Lozoračio. Jei jis nėra kam nors prie širdies ar jei kam jis nėra priimtinas asmeniškai, tai vis dėlto praver-tu turėti galvoje, jog jis visą laiką stengėsi, kiek buvo galima, išlyginti mūsų diplomatu nevenionusėjimus. Diplomatai nerodė jokios didelės pagarbos net savo buvusiui prezidentui, kuris juos į tas jų vietas buvo paskyręs ir kuriam jie atstovavo, kol nebuvo įteikti atnaujinimo raštai.

Drąsiai galima sakyti, kad tik Sovietai teisingai diplomatus nuo visų neapgalvotų

žygių. Jie visi laukė, kaip įvykiai vystysis Lietuvoje. Ir gerai padarė, kad laukė, nes neapsunkino nei savo, nei mūsų lietuvių padėties jų atstovaujamiuose kraštuose, kaip įvyko Švedijoje. Tuo metu iš buvusios Lietuvos spaudos buvo galima susidaryti vaizdą, kad Lietuvos ministeris Švedijoje pasiskubino su atnaujinimo raštais ir to pasekoje Lietuvos auksas iš Švedijos buvo pervestas į Lietuvos Banką Kaune.

Idomu kaip kiti diplomatai vertino tą žingsnį, jei tai tiesa, ir kodėl nepatyrė tam asmeniui politiniai apsigalvoti?

3. Sukilimas. 1941 metais Lietuvoje buvo sukilimas. Tai yra faktas. Bet kad to sukilimo tikslas būvęs pastatyti p. Škirpos vyriausybę, tai reikia dar gerokai pasidomėti, kad tai būtų galima įrodyti.

Socialinis teisingumas yra lietuviams nesvetimas, nes patys to teisingumo tėra matę labai mažai. Svetimųjų išnaudojami, lietuvių jo siekia. Sovietai mums neatnešė jokio socialinio teisingumo nei už grūdą. Prigrūdę pilną Lietuvą muravjovų — korikų, ir tai tebuvo tik didesniu mastu caristinės Rusijos politikos tęsimas. Naikinti, kankinti, žudyti, tremti nieko dėtus žmones nėra joks socialinis teisingumas. Tai tėra tik nusikaltamas darbas, ką ir pats Chruščiovas partijos suvažiavime pripažino.

Lietuviai sukilo išvyti okupantus ir kontrarevoliucionierius iš Lietuvos. Sukilo nebūtinai pastatyti tokią vyriausybę, kaip Aktyvistų Frontas norėjo. Juk nėra paslaptis, kad vyriausybė turėjo būti paskelbta Vilniuje, o buvo paskelbta Kaune. Kaunas ir Vilnius ejo savo keliu ir vėliau.

Sukilimas buvo visoje Lietuvoje ir visų lietuvių, o ne vien tik Aktyvistų Fronto ar kitų kurių štabo kovotojų. Sakyti, kad kiekviename kaime ar valsčiuje sukilę žmonės veikė aktyvistų nurodymais, būtų dar ir šiandien per drąsus teigimas. Tai buvo pagrindinio veikimo. Ir niekas Aktyvistų Fronto nekaltina už išsišokimus, įvykius paskirose vietose. Pogrindis vadų nežino, o sukilimas visada turi tų vadų perdaug.

4. Pogrindis. Pogrindis Lietuvoje turi savo ilgą ir garbingą tradiciją, ir jis eina per visą mūsų tautos istoriją. Sovietams okupavus Lietuvą, po grindis nebuvo joks naujas dalykas: iš autoritarinio režimo pagrindinio virto į diktatūrinio režimo pagrindį, net dar padidėdamas, nes apėmė beveik visus Lietuvos piliečius, ne vien tik lietuvius. Skirtumas tik toks, kad komunistai išėjo iš pagrindžio ir perėjo į valdžią. Gi tautinės grupės perėjo į pagrindį kur jau buvo kitos grupės tautininkams

valdant. Beveik nieko naujo organizuoti nereikėjo.

Niekas Lietuvoje nelaukė, kol Berlyne susirinkę emigrantai sukurs jiems pagrindį ir vadovybę. Daug tų emigrantų kaip tik ir buvo iš to pagrindžio nuykę Vokietijon. Frontas nesujungė viso pagrindžio į vieną organizaciją, kas pagrindyje yra net ir neįmanoma. Frontas palaikė ryšius su Lietuvoje veikiančiu pagrindžiu. Bet ir tieji ryšiniai daugiau pasitikėjo savo asmeniškai geras draugas, negu nepažįstamais pagrindžio vadais ar pogrindininkais. Buvo net atvejų, kur ryšiniai net savo artimaiais negalėjo pasitikėti.

Jokia paslaptis, kad veikė lygiagrečiai keli štabai Kaune ir Vilniuje, vokiečiams užėjus į Lietuvą.

5. Vlikas. Vlikas buvo pagrindžio organizacija, kuris buvo sudarytas visoms politinėms partijoms bendradarbiaujant. Tai buvo visai protingas ir reikalingas veiksmas, ir tai nebuvo klaida. Vyriausybės pagrindį neveikia, nes joms reikalingas viešumas, pripažinimas.

Visai logiškai seni demokratiniai veikėjai negalėjo remtis vyriausybe, kuri noroms nenoroms buvo turėjusi flituoti su vokiečių politikais ir net rėmėsi vado principu. Rintai svarstant reikala, negalima rasti logiško pagrindo išvada, kad tremtis Vlikas turėjo ar galėjo remtis taja vyriausybe. Ne tik toji vyriausybė, bet ir mes visi lietuvių sąjungininkų teritorijose būtume buvę atiduoti sovietams kaip "naciai". Net ir Alta ir ta nebūtų galėjusi toki sąjungininkų žygi sustabdyti. Niekas nebūtų klausęs nei vardo, nei pavardės, o transporto priemonių sąjungininkai po karo Europoj turėjo tokiems net perdaug. Ir būtų atsitikę, kaip jau yra įprasta, kad apie tokius žygius sąjungininkų viršūnės nebūtų sužinojusios tik iš spaudos, kaip kad prezidentas Trumanas tesužinojo apie Kemptono įvykius, o prezidentas Nixonas apie Simą Kudirką. Juk sąjungininkai išvežė nemažai lietuvių į Sovietų Sąjungą. Bet ar yra kur nors duomenys? Vieninteliai sovietai turi, kas

jiems buvo perduota ir kiek perduota.

Tik todėl, kad Vlikas ir lietuvių buvo už laisvą, demokratine ir nepriklausomą Lietuvą, mūsų dauguma išvengė Vakaruose tų grąžinimų.

6. Partijos. Vliką sudaro senos partijos. Tai nieko nėra bloga ir nieko nauja politiniame gyvenime. Kol nėra naujų partijų, politinį darbą dirba senos partijos ir jų veikėjai. Ir tos senos partijos neuždaro durų naujiems junginiams, tik karo metais iškeptiems ir net tokiems junginiams, kokių Lietuvoje visai nebuvo. Tie, kurie dalyvauja Vlike, atrodo, nesiskundžia ir sutelpa jame dirbti politinį darbą. Vėsti Vliką ar Altą rengti, sakysim, Dainų ar Šokių šven-tes, ar steigti liuanistines mokyklas ir panašiai, būtų vertinimas ne į savo sritį, kai tam yra Bendruomenė tą darbą dirbanti. Tai tik tegalėtų toks atvejis įvykti Bendruomenės išvėrtus iš kultūrinės organizacijos į politinę, kuri nustotų nepelno organizacijos padėties. Ir tada reiktų steigti naują organizaciją perimti grynai kultūrinį barą, norint nenu-stoti nepelno organizacijos padėties.

Taip jau pasaulis nuo seno sutvarkytas, kad politinis darbas yra dirbamas politinių

junginių. Argumentas, kad nepriklauso senai partijai, nieko nesako, kad tas priklauso naujai partijai, jei tokia būtų. Jaunimas ar senimas savaimė tai dar nėra jokios politinės partijos. Gal mes ir sugebėtume tokį dalyką sukurti. Bet Vlikas ir Alta nėra įsteigti tyrinėjimo darbams dirbti.

JAV-bėse mes turime pagrindines demokratų ir respublikonų partijas. Bet ar mūsų jaunimas ir jo politikos gynybai reiškia pretenzijų, kad jaunimui būtų leista veikti tų partijų vardu? Jaunimas turi pilną teisę dalyvauti savo krašto politiniame gyvenime ir mums tokio jaunimo reikia, kuris eitų į krašto politinį gyvenimą.

Bendruomenė turi jungti visus lietuvius. Gi politikoj nemėgstama centralizacijos.

7. Vyriausybės pripažinimas. Reikalauti, kad mes remtume buvusią vyriausybę, tai tėra tik graži svajonė. Mūsų liaudis teskaitė svajotojais tik poetus, o ne politikus.

JAV-bės nepripažįsta jokių egziliųjų vyriausybių. Pripažįsta ar nepripažįsta tik tas, kas yra savo teritorijoje ar valdžioje. Ir tai dar daromi visokios rūšies ėjimai. Mūsų atvejais dar ypatingai yra sunkūs, kai baiminamasi, kad tik

(Nukelta į 5 psl.)

Kas tik turi gerą skonį, Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

Marquette Pk., 6211 So. Western, PR 8-5875
Vedėjas J. LIEPONIS
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais nuo 12 iki 5 val.

Now at GLASER'S

RCA AccuColor — everything you want in color!
All the features you want most:
Vivid color.
Dependability.
Automatic fiddle-free tuning.

The ORTEGA New Vista Model GP-754 25" diagonal picture

RCA AccuColor® Portable makes the scene vivid.

True-to-Life AccuColor performance in a big-screen portable TV. Features include AccuTint for pleasing flesh tones and A.F.T. Come see it in action—soon.

GLASER'S FURNITURE & APPLIANCE CO.

5115-5123 So. Kedzie Ave. Tel.: PR 6-1790
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.
Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.
Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.
Knyga galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS,
1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmas, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antras, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.
Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

6%
5%

PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000, OR MORE,
2 YEAR MATURITY

UNIVEST TAUPYMO
SASKAITOMS

Taupymo indėlial
Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608
VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS
Isteigta 1923 metais Tel. 421-3070
Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy. 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestuose	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.00
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00
trims mėnesiams	\$7.00
vienam mėnesiui	\$3.00
trims mėnesiams vienam mėnesiui	\$6.00 \$2.00
Kanadoje:	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.00
vienam mėnesiui	\$3.00
Užsienio:	
metams	\$23.00
pusei metų	\$13.00
trims mėnesiams	\$8.00
vienam mėnesiui	\$3.50
Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. HAYmarket 1-6100.	
Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.	
NAUJINIŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.	

Nepritaria ardomajam darbui

Rugsėjo 1 dienos įžanginiame Naujienos atkreipė Amerikos lietuvių dėmesį į JAV Lietuvių Bendruomenės centro valdybos nutarimą pasisavinti iš vyčių, iš anksto su jais nesutarus, o gal net ir nepasitarus, "Lietuvos Reikalų Komisijos" vardą, priešakyje prie jos prisegant JB inicialus. Tuo reikalu bendruomenininkas Algimantas Gečas išsiuntinėjo aplinkraštį, liepiantį kiekvienoje JAV L. Bendruomenės apylinkėje steigti minėtą komisiją ir pradėti darbą.

Kiekvienam visuomeninį Amerikos lietuvių gyvenimą pažįstančiam žmogui yra aišku, jog tai buvo dabartinės Bendruomenės pirmųjų fronto linijų karių pasikėsinimas ardyti ištisus tris dešimtmečius Alto dirbamą darbą. Bendruomenės vadovybė nesirūpina išleisti Amerikos lietuvių parašytų vadovėlių įvairioms pradžios mokykloms, bet ji organizuoja nuolatines komisijas Alto vedamam politiniam darbui vesti. Jeigu frontininkams pavyktų tokias komisijas didesnėse kolonijose sudaryti, tai jų pagalba frontininkai tikisi likviduoti Amerikos Lietuvių Tarybą.

Bet jiems nesiseka. Ne visi frontininkų dominuojamos Bendruomenės skyriai pritaria tokios komisijos sudarymui. East Chicagos, Gary ir Hammond Lietuvių Bendruomenės skyriai atsisakė "Lietuvos Reikalų Komisijos" steigti. East Chicagos Bendruomenė aiškiai pasakė, kad tokios komisijos sudarymas visai nereikalingas. Dabartiniu metu East Chicagoje yra Bendruomenės skyrius ir veikia Alto skyrius. Šios dvi organizacijos, tvarkingai pasiskirsčiusios svarbesnius darbus, gerai bendradarbiauja. Naujos komisijos steigimas tiksliai pakenktų darniam ir naudingam šių lietuvių kolonijų darbui. Tuo tarpu dar nežinia, kokios pozicijos laikysis kitos Bendruomenės apylinkės. Greičiausiai, kad pasieks East Chicagos Bendruomenę ir neprisidės prie ardomojo darbo.

Didelė JAV Lietuvių Bendruomenės narių dauguma nepritaria frontininkų organizuojamiems nesusipratimams ir erzeliams. Lietuviai susitarė prieš 30 metų, jie vedė organizuotą darbą kelis dešimtmečius, nėra jokio pagrindo manyti, kad jie ir toliau to paties darbo negalėtų dirbti. Naujienos jau anksčiau nurodė, kur toks jėgų skaldymas ir komisijų dvigubimas veda. Ardoma darbą smerkia ir kitų kolonijų lietuviai. Kalifornijoje

ALGIRDAS GUSTAITIS

LIETUVOS SIENŲ KLAUSIMU

Prašo, kad paaiškintų, ar Lietuvos Tyrimo Institutas pasirinko teisingus kriterijus lietuvių etnografinėms sienoms nustatyti

"Naujienų" nr. 222, 223, 1971. IX.21 ir 22 d. paskelbtas Algirdo Budreckio straipsnis Etnografinių sienų paviava. Tenai ne tiek liečiamos lietuvių tautos etnografinės sienos, kiek polemizuojama su manimi.

Rašiny s vertas blakstienų pakilimo. Jame yra ne tik mažesni puolimai, bet ir išgalvonių bei prasielkinių su tiesa; pagaliau prašo nurodyti Lietuvos Tyrimo Instituto klaidas, sprendžiant lietuvių tautos etnografinių sienų klausimą.

Dėkoju A. B. už dėmesį, ir stengimasi pasisakyti.

A. Budreckis slidinėja ant tirpstančio ledo skiauturo

Alg. Budreckis rašo, kad lietuvių tautos etnografinių sienų klausimas gal ne tiek rūpi žemaičiui, kauniečiui ar suvalkiečiui, kaip mažieliui, vilniečiui ar pietryčių dzikiui.

Šitaip saikuojant, mūsų tautos etnografinių sienų reikalus kuo mažesniai turėtų rūpėti J. A. V-se gimusiems jaunimui, kokių yra gerb. Alg. Budreckis,

leidžiami Lietuviai Amerikos vakaruose šiuo reikalu šitaip rašo:

"Naujoji JAV Lietuvių Bendruomenės centro valdyba, kuri sudaryta beveik vien iš frontininkų, sugalvoja prie visų apylinkių įsteigti Lietuvos Reikalų Komisijas, kurių veikla būtų lygiagrečiai su Vliko ir Alto skyrių veikla — Lietuvos laisvinimo reikalai, propaganda Lietuvai išlaisvinti. Žinoma, kiekvienas mūsų turime tuo rūpintis, tik ta veikla turėtų būti koordinuojama, vienu su kitais nekonkuruojama". (Lietuviai Amerikos Vakaruose, 1971 metų spalio mėn. numeris, 2 psl.).

Tame pačiame įžanginiame redaktoriaus tvirtina, kad frontininkai įvairiais būdais mėgina sugriauti Altą. Anksčiau jie bandė tai daryti vadinamo Rezoliucijų komiteto pagalba, o dabar jau, pasisavinę ilgus metus veikusių vyčių komisijos vardą, tikslu siekia kitokias būdais. Buvęs Bendruomenės pirmininkas L. Valiuką buvo paskyręs net politinei propagandai vesti, bet jokios veiklos jis neišvystė ir buvo nušalintas. Kurį laiką jis žaidė laisvųjų siuntinėjimu, bet veik niekas į jo rašinėjus nekreipė dėmesio. Didelė jo laisvųjų dauguma nuėjo į krepšį, spaudos skilčių visai nemačiusi.

Praeitais metais Amerikos lietuvių visuomenė pamerkė organizuotos veiklos ardytojus. Atrodo, kad šiais metais pačios Bendruomenės apylinkės jau imasi žingsnių ardomajam darbui stabdyti. Kuriam tikslui kelti lietuvių tarpe nesusipratimus, kada lietuviams šiandien labiau, negu bet kada reikia būti vieningiems ir organizuoti tą vienybę parodyti?

Algirdas Gustaitis

ir abejoju ar jis kada yra buvęs Lietuvoje (gimė 1937 m. Newark, N. J.). Tačiau jis ne tik domisi lietuvių ribomis, bet net atstovauja vilniečiams Vliko taryboje. Be to, yra pirmininkas Rytų Lietuvos sienoms nustatyti Komisijos, bei Lietuvos Tyrimo Instituto išdinkinas. Jo pa-

rengtą projektą apie rytines ir pietines Lietuvos sienas tasai jo išdinkinamas Lietuvos Tyrimo Institutas priėmė kaip tikrą dalyką.

Matomai yra rimti motyvai, kad svarbius vilniečių reikalus atstovauja ir netgi praveda nutarimus, priimamus LTI-te, ne Lietuvoje mokslinės, bet J. A. V-se. Ar iš tolo galima geriau pažinti ne tik vilniečius, bet ir platesnės srities žmones? Nesvarbu, kad neturėjo progos su jais vietoje pasikalbėti, pabūti jų tarpe, paklausti, artimiau patirti jų galvojimą, kilmę, mintijimą. Taip galima drąsiau pasisakyti apie vietinius gyventojus, parašyti ir LTI "apginti" jų tariamą nelietuvišką kilmę. Esama svetimųjų kaž kada parašytų statistikų. Jas išdėstai ant popieriaus, ir sprendimas baigtas.

Paminėjęs pora, toli gražu ne pirmos eilės, tūlių autorių išnašą iš mūsų spaudos, pabaksnoja:

"Šie pasisakymai sienų klausimu yra, palyginti, švelnūs. Klausimą iki aistros laipsnio sukėlė Algirdas Gustaitis. Jau eilę metų Algirdas Gustaitis braižo didžiulį "etnografinės Lietuvos" žemėlapi. Labai imponantiška savo erdvum ir pridėtais atvaizdais yra Gustaitio Lietuva" ("N." nr. 222).

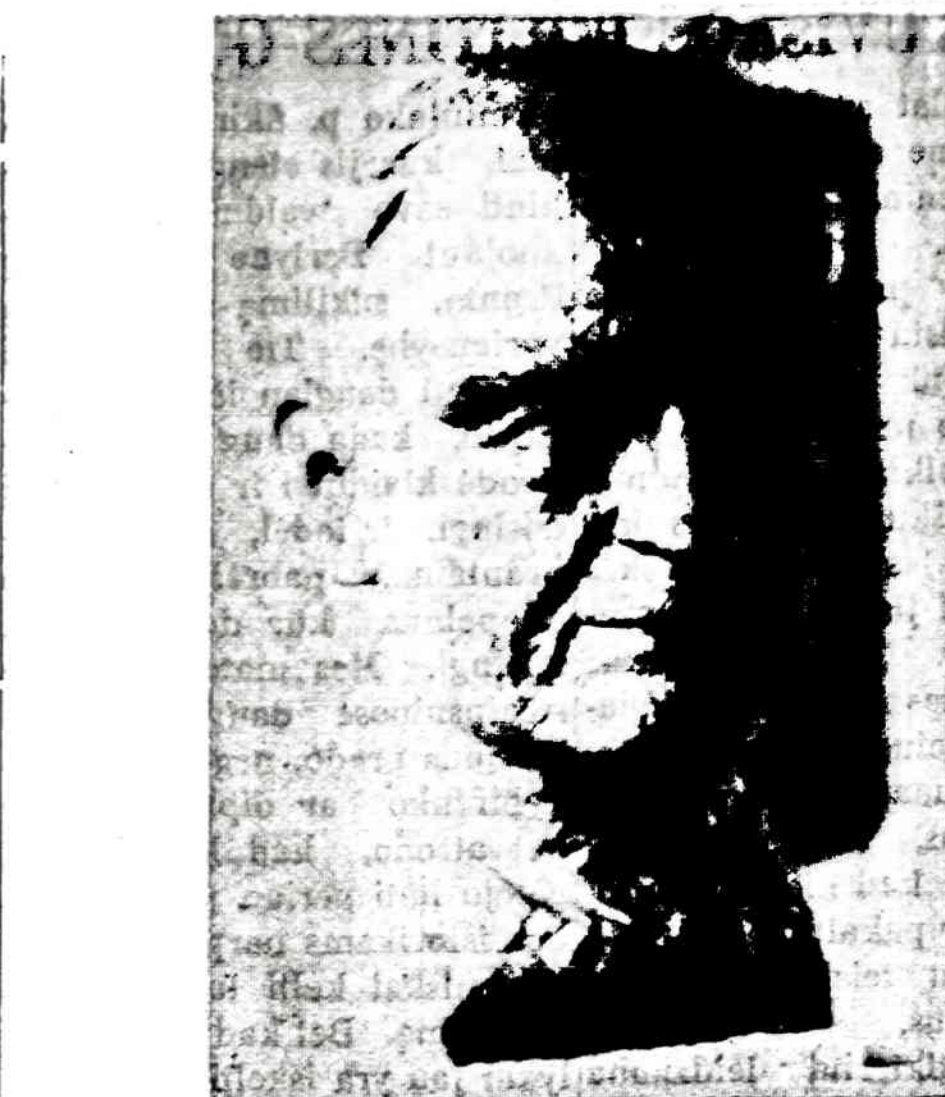
Labai atsiprašau gerb. skaitytojų, kad taip dažnai minėtas autorius išašo mano pavarde. Cituojant kartais pakliūna.

Oaš, gyvendamas tolimoje Kalifornijoje, būčiau nežinojęs, kad mano tuo klausimu rašiniai net iki aistros įkaitina. Ar dėl jų daugokai diskutuojama, ar kaip toji aistra pasireiškia? Gal kada malonės paaiškinti.

Reikia patikslinti A. B.: braižomas ne etnografinės Lietuvos žemėlapis. Kalba neįsigilinęs į jo sienas. Atrodo, matė tik vieną iš kelių bandomųjų ar juodraštinį darbą, toli gražu neatitinkantį paskutinės Lietuvos žemėlapių versijos. Jei tasai studijinis Lietuvos žemėlapis gerb. autoriui atrodo labai imponantiška, žiūrėsim, kaip jam atrodo šis jau užbaigtas.

Išpūstas yra parašymas, kad LRK Mokslo Akademija neuždėjo savo imprimatūros ant rengiamo Lietuvos žemėlapi. Tokios organizacijos nežinau, tai ir negalėjau kreiptis. Nors dirba po vienu stogu su Vliku, bet neteisingai informuoja ir jo atžvilgiu. Čia nenoriu ir tolygioje polemikoje neiečiuoti man asmeniai rašytų laisvų.

Stebina, kad tuo reikalu prieš ketletą metų pradėtus vesti pasitarimus, susirašinėjimus su pasikiromis organizacijomis ir asmenimis stengiasi išvesti kaip kažin kokią nesėkmę ar klaidą.

Skulptorius R. Mozoliuskas nulipdė ir nuliejo paveiksle matomą Dr. Pijaus Grigaičio bustą. Jis bus pastatytas Lietuvos Tautinės kapinės ant baigiamo šilfuoči marmurinio paminklo.

Aš visą laiką rengdamas žemėlapi bandžiau gauti patarimų, išgirsti kritikos, pasiūlymų. Manau, juo daugiau kritikos ir pasiūlymų darbui vykstant, tuo geriau, nes galima visomis nuomonėmis naudotis, priimti galimai geriausią sprendimą, ko visad siekiau. Apie tai žino ir Alg. B., turėjo galimybių ir progų jas pareikšti. Visiems norintiems leidau patirti mano nuomonę, kurią žadėjau keisti, jei kas patikslins, ar objektyviai nurodys tikresnes sienas teisingai atstatomai Lietuvai. Niekaš nebuvau neperkalbamai kietas, ir ne vienu geru, rimtu patarimu pasinaudojau. Tolygiai bandžiau patikrinti savo galvojimo teisingumą, ar, eventualiai, klaidingumą. Tuo reikalu kalbėdamas, susirašinėdamas su daugeliu asmenų bandžiau apginti savo nuomonę. Ir dažniausiai ją apgindavau, su mano mintimis bei pasirinkta teritorija kitiems sutinkant.

Norėjau parengti Lietuvos žemėlapi, kuris būtų galimai teisingiausias darbučiai, nepriklausomai gyventi norinčiai lietuvių tautai.

Rašo: "Visa kapa sumažintų fotokopijų išdalinta. Didžiulio atspaudas yra Lietuvos Laisvės Komiteto būstinėje..." ("N.", 222).

Nuolat paberia netikslių išsireiškimų, kurių tiek daug. Sakysime, kodėl kapa žemėlapi sumažintų fotokopijų išdalinta, Ar skaitė? Iš kur žino?

Iš tiesų kur kas mažiau. Norėdamas tiksliau supažindinti su rengiamu darbu, padariau visai nedaug sumažintų foto atspaudų, kai kurių darbo juodaščių, bet

toli gražu ne kapa! Tai bendravimas, o ne koks nusikaltimas.

Dėkoju Lietuvos Laisvės Komitetui, kad laiko mano vieną iš bandomųjų Lietuvos žemėlapių savo būstinėje. Kas gali būti maloniau autoriui, kaip jo pastangų pripažinimas. Ar tuo nori gerb. A. B. pasišalpyti iš Lietuvos Laisvės Komiteto?

(Bus daugiau)

LIETUVIAI ARGENTINOJE ARGENTINOS LIETUVIŲ JAUNIMAS RUOŠIASI Į CHICAGĄ

Argentinos lietuvių jaunimas ruošiasi dalyvauti II laisvojo pasaulio lietuvių jaunimo kongrese, kuris įvyks Chicagoje 1972 metais liepos mėn.

Jau yra organizuojami specialūs ir sumažinti kelionės apmokėjimai, ypatingai susidarius šokių ansambliui arba didesniai vykstancijų skaičiui. Užsirašyti bendrai kelionei reikalinga iki lapkričio 1, 1971, šiuo adresu:

Drė. Audra Deveikis, Cnel. Sayos 2548, Valentin Alsina, Bs. Aires, Tel. 208-0943.

ARGENTINOJ GRAŽIAI SUTIKTAS PAVASARIS

SLA pirmam skyriui vadovaujant, 25. 9. 71 su vaishėmis ir šokiais sutiktas pavasaris Susiveiujime Lietuvių Argentinoje.

SLA Pavasario Karalienė išrinkta SLA Ansamblio dalyvė Mabel Biliūnas. Karaliūnaitėmis — Silvija Elsa Mancinskas ir Haydee Plenk.

M. GELŽINIS

Klaipėda Ordino Valdžioje (1252 - 1525 m.)

38

1457 m. Dancigo karo laivai puolė pačią Klaipėdą ir jos uostą. Uoste kaip tik buvo 14 laivų, kuriais Hamburgas ir Lübeckas buvo atkeldinę Ordinui karių ir karo medžiagos. Dancigiečiai sudegino keturis Ordino laivus ir likusius aštuonius išplukdė į Dancigą. Susikirtimo metu buvo apgadinatas vienas pilies bokštas. *Sembritzki, Geschichte der Stadt...* p. 47 prileidžia, kad ta proga Dancigo laivai stengėsi uždaryti Danės žiotis, nes jie paskandino joje krūvas akmenų. Akmenys, nors ir ne visai užblokavo pačią vagą, bet kliudė laivų plaukiojimą taip, kad beveik kasmet tuo vietoje atsitikdavo laivų avarijų. Akmenys išgulėjo Danėje iki 1814 metų. Tuomet pradėtas valymas parodė, kad be akmenų dar buvo iškelta daugybė akmeninių patrankoms kulkų ir švininių muškietams kulipkų.

1464 m. Karaliaučiaus pirkliai, Ordino šalininkai, paėmė jūroje vienuoliktą Dancigo laivą ir juos pristatė į Klaipėdą. Dancigas, sužinojęs savo laivų padėtį, vėl įsiveržė jūros keliu į Klaipėdą, atsiėmė savus laivus, iš kurių 2 sudėgė ir likusius 9 išsigabeno. Ta proga dancigiečiai mėgino ir Klaipėdos pilį paimti, bet jų planas, matomai, nebuvo įvykdytas.

Paskutinio Ordino su Lenkija karo metu (1520 — 1525), 1520 m. Sekminių rytą, trys Dancigo karo laivai vėl įsiveržė į Klaipėdos uostą ir padegė miestą, kurio pusė sudėgė. Uosto rastą vieną laivą su vyno kroviniu ir kitą su pelenais, dancigiečiai išsigabeno kartu.

34. KLAIPĖDOS VAIDMUO ORDINO IR MASKVOS INTRIGOSE

Antroji Torunės taika gerokai apkarpė Ordino valstybę. Netekus tankiausiai apgyventų kraštų ir sostinės Marienburgo, jos naujuoju centru tapo Karaliaučius. Nors ir murmdami, tačiau visa eilė Ordino magistrų pripažino Antrąją Torunės taiką ir sutiko būti Lenkijos karaliaus vasalais.

Bet 1498 m. Ordino kapitula išrinko naujuoju Ordino magistru Saksonijos kunigaikštį Fridrichą. Šitas nebedavė Lenkijos karaliui vasalo priesaikos ir pareikalavo iš Lenkijos, kad ji grąžintų Ordinui Vakarų Prūsiją. Dėl tokios Ordino laikysenos kilo naujo karo pavojus. Ordinas, beieškodamas naujų draugų, nukreipė savo akis ir į Maskvą.

Apie Ordino santykius su skizmatikais rusais Dr. Forstreuter rašo:

"Ordino paskirtis buvo kova su pagonimis. Kadangi viduramžių skizmatikai irgi buvo netiksliai laikomi, todėl Rusija turėjo būti Ordino priešu. Su netiksliais Rusija tegalėjo ginklu paliaubas, bet ne taikas sudaryti. Tačiau prisigysventą to, kad, einant Ordino valdžiai į pabaigą, Did. Ordino magistras su Maskvos caru

ne tik taiką, bet ir sutartį prieš kitą katalikišką valstybę sudarė. Valstybiniai Ordino interesai viršijo jo idėjinius (ir religinius) interesus". *Literatūra*, nr. 3, p. 19.

1510 metų rudenį, aukštas Ordino pareigūnas von Isenburg pasiuntė privačiai savo pažįstamą von Schleinitz į Maskvą, kad pastarasis išrūpintų pasus Ordino delegacijai. Schleinitzas grįžo 1511 m. kovo mėn. per Livoniją. Neatsargiai jis mėgino sausumos keliu į Klaipėdą patekti. Bet ties Palanga žemaičiai jį ketino areštuoti. Schleinitzas pats paspruko į Klaipėdą, bet laisvą, kuriuos jis į jūrą įmetė, žemaičiai išvejėjo ir pasekė jį į Klaipėdą. Klaipėdos pilies komitūras atsisakė jį išduoti ir kitą mėnesį pasiuntė jį į Labguvą. Nors visa eilė Ordino aukštų tarnautojų ir Did. magistro vokiškųjų giminių po Schleinitz nesisekusios misijos pradėjo viešai aiškintis ir teisintis, tačiau Ordino tarnautojų pasąly žygis išėjo viešumon ir lenkus dar daugiau sukiršino.

Maskvos caras, matomai, veikiai sužinojo apie Schleinitz nelaimę, nes dar tais pačiais 1511 metais, rugsėjo 21 d., jis atsiuntė naujam Ordino magistrui naujus palydimuosius raštus ir ragino atsiųsti Ordino delegaciją į Maskvą.

Beiešdamas savo gimtinėje Saksonijoje, ten 1510 metų gale mirė Ordino didysis magistras Fridrichas. Jis paliko Ordino pablogėjusius santykius su Lenkija naujam did. magistrui, kitam vokiečių kunigaikščiui Albrechtui Brandenburgie-

čiui. Kadangi pastarasis buvo Lenkijos valdovų Jogailaičių giminė, jis tikėjosi su lenkais geruopu apsieiti, ir dėl to į caro raštus nekreipė jokio dėmesio.

Apie Albrechto užsienio politiką mums išsamiai informuoja trijų tomų E. Joachimo veikalas *"Die Politik des letzten Hochmeisters in Preussen Albrecht von Brandenburg"*, 1895. Jame yra atspausdinti ir svarbesnieji šaltiniai.

1515 m. Albrechtas pasirinko naują patarėju vokiečių von Schönberg. Šitas veikė ne tik už gerus santykius, bet ir už karingą sąjungą su Maskva prieš Lenkiją — Lietuvą. Jis paruošė Did. magistro Albrechto susitikimą su Livonijos magistru Plettenbergu, užsispyrusiu Maskvos priešu. Ordino vadų susitikimas įvyko 1516 m. kovo 16 d. Klaipėdoje. Čia Albrechtas ir Schönbergas gavo Plettenbergo sutikimą, kad jų pasiuntiniai galės vykti per Livoniją į Maskvą ir Rusijos atstovai iš Maskvos pas Albrechtą.

Ordino delegacija su Schönbergu priekyje atvyko į Maskvą 1517 m. vasario 24 d. Tai buvo pirmoji Prūsijos diplomatinė misija į Rusiją. Ji greitai su caru sudarė karinę sąjungą, nukreiptą prieš Lenkiją — Lietuvą. Be to, Albrechtui labai rūpėjo iš caro gauti pinigų, kad suvargęs Ordinas galėtų greičiau ginkluotis.

Jau po kelių mėnesių atvyko Rusijos diplomatinė delegacija, apeidama žemaitiją, jūros keliu, vadovaujama Davydovo Zagrazjaskio į Prūsiją. Kad Prūsijos —

Rusijos karinė sąjunga liktų paslapyje, Did. magistras priėmė rusus be jokių iškilnių, paslėptai, savo valstybės kampe — Klaipėdoje. Čia 1517 m. birželio 5 ir 6 dieną buvo patvirtinta sąjungos sutartis ir vyko visos kitos derybos. Deja, rusai žadėtų pinigų neatsiuntė ir Ordinas negalėjo pradėti ginkluotis. Tai buvo pirmoji rusų misija į Vakarų, skirta vienai Prūsijai.

Po Zagrazjaskio apsilankymo Prūsijoje Ordinas ir Maskva pasiekė kelias laisvąs ir kelionis misijas. Per visus Albrechto raštus tęsiasi, lyg koks raudonas siūlas jo pastangos iš caro gauti pinigų. Iki ko Ordinas buvo prisigysvėjęs! Dar neseniai jo turtus su pavydu žiūrėjo tili Europos valdovai, pakartotinai jis pinigais parėmė Vokietijos karalių, stambiomis pinigėmis dovanomis jis pirkė kardono. Iki kiti svarbių asmenų prielankumą ir visuose Europos bankuose Ordino kreditumas buvo neribotas. O dabar? Dabar reikėjo iš Maskvos elgetauti pinigų!

1519 m. rugsėjo 12 d. į Klaipėdą atvyko vėl vienas Maskvos pasiuntinys — Vasilijus Aleksandrovas. Jis veikiai keliavo toliau, bet po jo užtarimo Albrechtas gavo iš caro pirmą pinigų sumą. Smulkesnių pinigų sumų siūsta ir vėliau ir vokiškoji literatūra mini, kad Ordinas, kovotojas prieš netikslus skizmatikus, iš tų pačių netikėlių išubagavo 60.000 talerų (*Forstreuter, Preussen und Russland*, 1955, p. 101).

(Bus daugiau)

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLIO LIGŲ
PRITAPO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonas: PROspect 8-3229
Rezid. telefonas: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

Rez. tel. 239-4683

DR. K. G. BALUKAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8012

Telefonas: PROspect 8-1717

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiad. ir sekmadieniais uždaryta.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS

IR

DR. B. B. SEITON

INKSTŲ IR ŠALPUMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telefonas: 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 Summit St.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais 1-7 val.,
antradieniais ir penktadieniais 1-5, treč.
ir šeštadieniais tik susitarus.

Rez.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepiu, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popietį ir 6-8 val.
Treč. ir šeštadieniais uždaryta.
Ofiso telefonas: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonas: GARDen 3-7278

Ofiso telefonas: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadien., antradien., ket-
virtadien. ir penktadieniais nuo 3 iki
7 val. popiet. Ketvirtadien. ir šeštadi-
eniais nuo 9 iki 11 val. ryto tik
susitarus.
Trečadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71st St. - Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradien. nuo 1-4 po pietų.
Ketvirtadien. nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880
Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas: 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadien.
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Seksadieniais ir trečadieniais
uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradien., trečiad.
ir penktadieniais 9-8 val. vak. Šeštadi-
eniais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonas: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonas: GIBson 8-6195
Priima ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonu HE 4-2123.
Jei neatsiliepiu, tai telefonu GI 8-6195

DR. P. SILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bar-
dazai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8, Šeštadieniais 9-1.
2250 West 63rd St., Chicago, ILL. 60629
Telefonas: PROspect 6-5084

**LIETUVIŠKOS
POLITINĖS GODOS**

(Atkelta iš 3-čio psl.)

Sovietai neurbūbė: nenorima
gadinti biznio ar biznio gali-
mybių, kai prieš akis stovi
galimybės išvystyti milžinišką
biznį, kai dabar jau apie 60
procentų viso JAV-bių chro-
mo importo ateina iš Sovietų
Sąjungos.

Tikėti, kad toji atgaivinta
egziliinė vyriausybė būtų pajė-
gi iškelti Lietuvos klausimą
Jungtinėse Tautos, gali tik la-
bai gilaus tikėjimo asmuo, ka-
da tos pačios Jungtinės Tautos
yra bejėgės apginti net savo
Chartos signatarus. Jungtinės
Tautos, kokios jos šiandien
yra, nieko bendro neturi su
mūsų klausimu: taikos sutar-
čių reikalai buvo palikti iš-
spręsti Didžiosioms Valsty-
bėms. Hyrodabadas buvo pa-
sirašęs kaip nepriklausoma
valstybė Jungtinių Tautų Char-
tą. Bet jis jau nuo 1950 metų
Indijos sąjungos valstybė. Net
mūsų LE nepažymėta, kad ji
buvo Indijos taikos apaštali-
aneksuota. O mes skundžia-
mės kitais!

Galima klebinti Jungtines
Tautas, keliant mūsų klau-
simą, palaikant jį gyvą. Bet ti-
kėtis vaisių iš tų visų hipokri-
tų yra labai abejotina. Tai yra
daugiau pasaulio sąžinės auk-
lėjimas teisės, teisingumo ir
tarptautinės etikos atžvilgiu.
Būtų daug geriau tą energiją
panaudoti Jungtinėms Tau-
toms reformuoti, kad ir mūsų
klausimas būtų galima iškelti
naujoje Jungtinėse Tautos.
Mūsų pokarinė emigracija
nėra nieku skirtinga nuo visų
laikų ir visų tautų emigracijų.

GRADINSKAS

AM-FM RADIJAS
STEREO
FONOGRAFIJAS
NAMŲ ELEKT. IR BATER.
2512 W. 47 ST. - FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVI!

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Laidime! - Pilna apdrauda
ZEMA KADINA
R. SERENAS
2047 W. 67th Pl. WALbrook 5-8063

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS

RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalbe: kasdien nuo pirmo
dienio iki penktadienio 11-12
val. ryto. - Šeštadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Tel.: HEMlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozą Adomaitį - Dėdę Šerną
asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi
jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dė-
dės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus lai-
kus ir pasiskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuviai
galėtų žiemos pasikaitimams nupirkti Antano Rūko para-
šytą Vienišo Žmogaus Gyvenimą - Dėdės Šerno gyvenimo
bruožus. Jie pradžiugins kiekvieną, kas jį atsimeina ir pa-
žinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo A.
Rūko lengvas, vaizdus gražia literatūrine forma pasako-
jimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išveitų švie-
suolių gyvenimu ir jų kieta, ideologinė veikla.
Antanas Rūkas, VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS,
Juozo Adomaitio - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Ame-
rikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl.,
kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIENŲ" ADMINISTRACIJOJE

**Neleidžia skelbti
vaistų kainų**

Kelios didelės vaistų pardu-
vėjos krautuvės: Osco Drug
ir Turnstyle Pharmacy nutarė
skelbti savo klientams dak-
tų dažniau prašomų receptų
vaistų kainas. Kainų sąrašai
išskabinėti Osco 84 krautuvėse
ir septyniuose Turnstyle vaisti-
nėse.

Šis žygis ant kojų sukėlė Il-
linois Vaistų Tarybą, kuri gra-
sina atimti iš minėtų vaistų
pardavėjų leidimus. Taryba
sako, kad skelbti kainas yra
draudžiama, nes kartu yra
garsinami vaistai, kas esą prieš
įstatymus.

Vaistų įmonės nenusigando,
bet pasitarusios su advokatais,
žada eiti į teismą. Jos tvirtina,
kad klientai turi teisę žinoti
vaistų kainas ir palyginti jas
su kitų vaistinių kainomis.

Pašaliečių manymu, mažo-
sios vaistinės, kurios ima už
vaistus, kiek nori, spaudžia
vaistų tarybą, kad ji uždraus-
tų skelbti kainas, nes didžio-
sios krautuvės visada gali pa-
duoti vaistus pigesėmis kai-
nomis, nes jų daugiau par-
duoda už mažas vaistines.

**Sunku įrodyti,
kad esi gyvas**

Saul Stoner, Glenkoe prie-
miesčio gyventojas, 72 m. am-
žiaus, bandė išsiritinti iš val-
džios pinigų užmokėti dak-
tų pagal medicare programą.
Socialinio draudimo įstaiga
daktarui atsuntė raštą, ku-
riame pranešė, kad Stoneris
jau miręs. Apie tai sužinojęs,
Stoneris nuėjo į socialinio
draudimo įstaigą ir ėmė įro-
dinti, kad jis tikrai nemiręs.
Įstaigoje jis sužinojo, kad kom-
puteris padaręs klaidą.

gano ir Ilinojaus valstijų ku-
puvečių ir centrinių organi-
zatorių suvažiavimas įvyks spa-
lio mėn. 30 d. 9 val. ryto Cleve-
lando Ciurlionio ansamblio na-
muose, 10908 Magnolia Dr. Iš
Detroito pakviestas ir vyks
centrinis organizatorius A. Su-
kauskas. Suvažiavime bus at-
žymėta SLA 85 metų jubiliejus
ir Clevelando SLA 14 kuopos veik-
la.

A. + A.**VALERIJA E. STATKUS**

Mirė 1971 m. spalio mėn. 19 dieną 8:00 val. vakaro.
Paliko nuliūdę: vyras Anton Statkus, sūnus Edwin, marti Ellen,
duktė Annette, 2 anūkai - Victoria ir Jennifer, tėvas John Rukštelis,
motina Veronika Pretkus, seserys - Aldona Steponaitis, jos vyras
John ir Genevieve Jomantas, jos vyras Vacys bei kiti giminės, drau-
gai ir pažįstami.
Kūnas pašarvotas Mažeika-Evans koplyčioje, 6845 So. Western
Avenue.

Vietoje gėlių prašoma aukoti Širdies fondan.
Šeštadienį, spalio 23 dieną 9:00 val. ryto bus lydimas iš koplyčios
į Sv. P. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų
bus laidojama Lietuvių Sv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Valerija E. Statkus giminės, draugai ir pažįstami nuošir-
džiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jai paskutinį patar-
navimą ir atsiveikimą.

Nuliūdę lieka:
Vyras, vaikai, tėvai, seserys, giminės.
Laidotuvių Direktorai Mažeika-Evans. Tel. RE 7-8600.

A. + A.**ANTOINETTE Z. KAWINSKI**

Pagal tėvus Zalatorius

Gyv. 6807 So. Rockwell Street

Mirė 1971 m. spalio mėn. 19 dieną, 6:10 val. ryto.
Paliko nuliūdę: sūnus Stanley, marti Phyllis, du anūkai, motina
Marcella Zalatorius, sesuo Veronica Davis, brolis Joseph Zorro ir kiti
giminės, draugai bei pažįstami.

Trečadienį, 6 val. vak. kūnas bus pašarvotas Mažeika-Evans ko-
plyčioje, 6845 So. Western Avenue.

Penktadienį, spalio 22 dieną 9:00 val. ryto bus lydimas iš koply-
čios į Sv. P. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, o po gedulingų pa-
maldu bus laidojama Lietuvių Sv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Antoinette Z. Kowinski giminės, draugai ir pažįstami nuošir-
džiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jai paskutinį patar-
navimą ir atsiveikimą.

Nuliūdę lieka:
Sūnus, motina, sesuo, brolis, giminės.
Laidotuvių Direktorai Mažeika-Evans. Tel. RE 7-8600.

**PLEASE
BE
CAREFUL!**

Only you
can prevent
forest fires!

REMKITE TUOS BIZNIERIUS.
KURIE GARSINASI
"NAUJIENOSE"

**GELININKAS
(PUTRAMENTAS)**

Linksmumo arba liūdesio valandoje
gražiausios gėlės ir vainikai ant-
pių papuošimui ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. - 586-1220

GUŽAUSKŲ

GELES VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonas: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
Telefonas: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonas: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKAS & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:

DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YARds 7-1741-1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YARds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YARds 7-1138-1139

STEP. C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672
11028 SOUTH WEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4110

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Phone: YARds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS

10821 So. MICHIGAN AVE. Phone Commodore 4-2228
649 EAST 162nd ST. Phone COMmodore 4-2228
South Holland, Illinois

ARTEJANČIAME NAUJIENŲ BANKETE

VITALIS ŽUKAUSKAS

SEKMADIENĮ, ŠIŲ METŲ SPALIO 31 D., LINKSMINS SVEČIUS
BANKETAS VYKS VFW SALEJE, 7251 W. 63rd ST.

Vakarienė su kokteiliu \$8.00 asmeniui.
Šokiams gros George Joniko orkestras.
Vietas rezervuoti prašome raštu Naujienoms (1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 arba telefonu: HA 1-6100.
Pradžią 4:00 val. po pietų.

Kviečiame visus iš anksto užsisakyti vietas artėjančiame

NAUJIENŲ BANKETE

Laiko tekmėje
Atostogos ir Kalėdų šventės praleis Europoje

Telkiant Čikagos lietuvių kolonijų aprašymui medžiagą tenka su daug kuo susitikti ir pasikalbėti. Malonus įspūdis pasiliko susitikus su inžinierium Jonu Baufeldu, apie kurį jau buvo girdėjęs, bet neturėjau progos jo asmeniškai pažinti.

To pokalbio metu man susidarė įspūdis, jog inž. Jonas Baufeldas ir jo žmona Birutė mėgsta ir po platųjį pasaulį pakeliauti. Juodu jau daug kartų atostogos, kurios paprastai užtrunka apie porą mėnesių, yra keliau, aplankę net dešimt Europos valstybių. Buvo jie Vokietijoje, kur jis yra baigęs inžinieriaus mokslus ir turi ten gyvenantį brolių ir kitų giminių, bet ir kituose kraštuose yra praleidę po kelis dienas, stebėdami gamtos

DĖMESIO!
KARPENTERIS
Porčiai — Garažai su durim — Priestatai.
Beisamųjų įrengimai ir kiti įvairūs karpenterio darbai. Taip pat naujų namų statyba, su lotu ar be lotu.
Apskaičiavimai nemokamai.
JOE ŠUKYS
TEL. — 582-7595

BRIGHTON
SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

HOME LOANS INSURED SAVINGS

Serving the Lithuanian Community 57 years with personal attention
4071 ARCHER AVE. (WEST OF CALIFORNIA AVE.)
CHICAGO, ILLINOIS 60632 — TEL.: LA 3-2428

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKA
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787
Didelis pasirinkimas įvairių prekių, AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas, motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai Certifikatai.
V. VALANTINAS

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas.
AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelato J. B. Končiaus knyga
ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS
404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.
Kietai viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.

Įdomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiūsiame adresatui, jei pasiūsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Uždare dešimtį lažybų centrinių

FBI detektyvai išaiškino Čikagos įvairių sporto lažybų centrus, per kurios per mėnesį pereinavo apie milijonas dolerių lažybų pinigų. Vienas toks centras 2745 W. 38th Pl. buvo pusė bloko nuo Brighton Parko policijos nuovados 3900 S. California Ave. (Netoli lietuviams žinomos Pakšto salės). Kitas centras buvo tame pačiame pastate, kur įsikūręs pajamų mokesčių centras Čikagoje, 22 W. Madison St.

FBI vienu sykį iškrėtė 10 tokių lažybų centrų ir konfiskavo daug sąrašų ir dokumentų.

Penki tiketai už gerą vairavimą
Arlingtono parke policijos pagautas motociklistas, susižavėjęs policijos vairavimo sugebėjimais, pagyrė policijos mašinų vairuotojus už puikų vairavimą. Policijos mašinos vijosi motociklistą 10 mylių. Jo greitis siekė 110 mylių per valandą.

"Tu pats nebogai važiuoji", atsakė policininkas motociklistui, kuris už savo sugebėjimus gavo penkis tiketus.

Siūlo padidinti gerimų mokesčius
Illinois senatorius kongrese Charles Percy siūlo apdėti alkoholinius gėrimus 10% mokesčiais ir surinktus pinigus panaudoti kelių saugumui. Tie mokesčiai pėnai būtų davę valdžiai 475 milijonus dol. Už juos būtų galima rimčiau kovoti prieš gėrimų vairotojus, būtų galima sumažinti keluose užmušamųjų skaičių. Pėnai tokius mokesčius kongresas atmetė.

TRUMPAI

— Jaunimo organizacijų atstovų pasitarimas Sime Kudirkos mėsinių mėsinių reikalų įvyks šį ketvirtadienį (spalio 21 d.) Margučio patalpose. Višų jaunimo organizacijų atstovus kviečia dalyvauti pasitarime JAV Lietuvių Bendruomenės apygardos valdyba.

— Į skautininkų suvažiavimą Clevelande iš Chicago važiuoja ekskursinis autobusas spalio 29 d. 9:30 val. vak. nuo Jaunimo centro. Autobuse dar yra laisvų vietų. Jei kas norėtų važiuoti, prašomi skambinti tel. 471 — 0811.

— Visuomenės dėmesui! Lietuvių Foto Archyvo skelbiamas Fotografijos Konkurso nu-

— **Dr. Kristupas Gudaitis**, Lietuvos kariuomenės kūrėjas — savanoris, kapitonas. Vyčio kryžiaus ordino kavalierius, kalbės Lietuvos karių — savanorių ir laisvės kovotojų pagerbime, kuris įvyks Balzeko Lietuvių Kultūros muziejuje lapkričio 14 dieną.

— **Stud. Paulius Alšėnas**, Brecksville, Ohio atstovauja studentų sąjungai Amerikos Lietuvių Taryboje.

— **Rūta Skiriulė**, Los Angeles, Calif., vadovauja vietos lietuvių šokėjų grupei

— **Dail. Antano Rūkštelės** sukurtąvė darbų paroda iškilmingai atidaryta Čiurlionio galerijoje dalyvaujant parodos globėjams, rengėjams ir gausiam meno mėgėjų skaičiui. Dailininkas gavo daug sveikinimų raštu iš savo bičiulių ir organizacijų. Paroda atdara kasdien 6 — 9 val. vak., savaitgaliais nuo 10 val. ryto. Uždaroama spalio 24 d.

— **ALTos skyriaus** iniciatyva Rockford, Ill. lietuvių organizacijos: Lietuvių klubas, ALTos, LB skyriai, SLA 77 kuopa, Lietuvos Dukterų ir Balso organizacijų skyriai,

Frank Zapolis jau kelintą kartą suorganizuoja lietuviškas Kalėdų puošėnoms gaminti klases. Šiais metais jos klases prasidės lapkričio 2 dieną Ford City Shopping Plaza saleje. Mokys puošėnas gaminti paveiksli esančios mokyklos. Iš kairės: dainuojanti moteris Vito Vasoja, parėdė Helen Pius ir ponis Stanley Kasarski. Platesnių informacijų šio reikalo galima gauti šiuo telefonu: 767-6400.

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkų Reikia

MATURE RELIABLE BABY SITTER
One baby, 1½ years old. 5 day week. 9a. ½ day Sat. Top salary, for right person, references, excellent transportation, near North. Some English necessary. Tel. 348-8111

FOR BUSINESS WOMAN
Dependable woman, general housework. One day week, steady. \$15 per day plus car fare. Excellent transportation. Marquette Park area. Some English necessary. 778-3252 Evenings

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

COUPLE
To act as caretakers for Jewish synagogue. Live on premises. Call Mr. RAFTENBERG Days: AM 2-8325 Evenings Call: Mr. JACOBS LO 1-9571

RENTING IN GENERAL
Nuomos

ISNUOMOJAMAS 5 kambarių butas Brighton Parke tik suaugusiems. Skambinti po 4:00 val. popiet tel. 927-2796.

REIKALINGAS 2½ AR 3 KAMBARIŲ BUTAS Marquette ar Gage Parkų apylinkėse. Prašome skambinti tel. HA 1-6100 ir paprašyti Ig. Karaliūno.

SUAUGUSIEMS RENDUOJAMI 4 furtišuoti, naujai išvalyti, švarūs kambariai, Gazas, šiluma, elektra. Be šunų, kačių. Teirautis pas savininkę CA 5-2847.

traukų ir skaidrių pristatymo laikas pratęstas iki š.m. lapkričio mėn. 15 dienos. Norintieji dalyvauti dar gali registruotis pas konkurso vedėją John G. Evans, Jr. šiuo adresu: 6845 So. Western Ave., Chicago, Illinois 60636.

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapolis
3208½ W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm Fire and Casualty Company

Gen. Lietuvos Konsului Dr. P. Daužvardžiui mirus, surinko 90 dol. ir vietoje užuojautų bei gėlių šią sumą paskyrė Amerikos Lietuvių Tarybai Lietuvos laisvinimo reikalams.

— **Dr. Feliksas Palubinskas**, Long Beach, Calif., State kolegijos profesorius pakviestas per tos kolegijos vadovybę dviem metams į Linzo ir Helsinkio universitetus.

♦ Rytoj atvyksta 50 Montrealio lietuvių. Montrealio Gintaro ansamblio koncertas bus šį šeštadienį Marijos aukšt. mokyklos auditorijoje. Visi kviečiami atsilankyti. Kreipkitės į Margučio prekybą arba Margučio raštine. Čia gaunami bilietai. (Pr).

♦ Naujienų Sukaktuvinis Banketas su programa ir šokiais įvyks š. m. spalio 31 d., sekmadienį, 4 val. p. p. V. F. W. salėje, 7254 W. 63rd St., Argo, Ill. Visa lietuviška visuomenė maloniai yra kviečiama dalyvauti. Dėl rezervacijų prašoma rašyti į Naujienas, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 arba skambinti HA 1-6100. Vakarienė su kokteiliu \$8.00 asmeniui.

SAUKIŲ NAUJAS 50' lo- tas. 3 auto mūro garažas. Naujas garas. Aluminium langai. Apie \$8,000 nuomos. Pusė bloko nuo parko. \$46,000.

2 BUTŲ GRAZUS MORAS. Beveik kaip naujas. Aluminium langai. Iren- gas šilumos beismontas. Naujas garas. Blokas nuo parko. \$38,500.

3 BUTŲ 1½ AUKSTO MORAS. Gazu šildymas. Geros pajamos. Gražus butai. Garažas. Arti ofiso. \$34,000.

6 KAMBARIŲ MORAS. Kabinetu virtuvė. Moderni vonia. Naujas garas šildymas. Garažas. Arti mūsų. — \$19,000.

9 KAMBARIŲ modernus bungalow. Liukusinė vonia. Kabinetu virtuvė. Pilnai įrengtas beismontas. Židynis. Šildymas garu. Nauji kilimai. 2 auto garažas. Marquette Parke. \$28,000.

4 BUTŲ gražus mūras ir 4 auto mūro garažas. Naujas garas šildymas. Aluminium langai. Prie Maria High. — \$42,700.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavinimi

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavinimi

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS

DEL VESŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS
NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

[VISŲ RČIŲ DRAUDIMO AGENTURA]

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

A. G. AUTO REBUILDERS
Čia automobiliai išlyginami ir nuda- zomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Kal- nos nebrangios.

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. — 776-5882
Anicetas Garbaciauskas, sav

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaiga)
Pigūs automobilių draudimai.

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: Republic 7-1941

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapolis
3208½ W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm Fire and Casualty Company

NERIS REAL ESTATE
3009 WEST 63rd STREET
Tel.: 471-0321

SAVININKAS PARDUODA
6 kambarių mūrinį bungalow. 3 miegami. 2 auto garažas su šoniniu įvažiavimu. Priimami rimti pasiūlymai.
7201 S. Talman Ave. 476-0861

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Irengiu naujus ir perstatau senus vi- su rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus na- bus. Irengiu vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Darbas atlie- kamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokamai. Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiesuose.

DOMAS ŽUKAUSKAS
HEATING & SHEET METAL
4444 So. WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL. 60609
TEL.: VI 7-3447

SKAITYK "NAUJIENAS" — JOS TEIKIA GERIAUSIAS, TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

SAVI NAMAI NESALA

5 BUTŲ AUKŠTAS MORAS. 50' lo- tas. 3 auto mūro garažas. Naujas garas. Aluminium langai. Apie \$8,000 nuomos. Pusė bloko nuo parko. \$46,000.

2 BUTŲ GRAZUS MORAS. Beveik kaip naujas. Aluminium langai. Iren- gas šilumos beismontas. Naujas garas. Blokas nuo parko. \$38,500.

3 BUTŲ 1½ AUKSTO MORAS. Gazu šildymas. Geros pajamos. Gražus butai. Garažas. Arti ofiso. \$34,000.

6 KAMBARIŲ MORAS. Kabinetu virtuvė. Moderni vonia. Naujas garas šildymas. Garažas. Arti mūsų. — \$19,000.

9 KAMBARIŲ modernus bungalow. Liukusinė vonia. Kabinetu virtuvė. Pilnai įrengtas beismontas. Židynis. Šildymas garu. Nauji kilimai. 2 auto garažas. Marquette Parke. \$28,000.

4 BUTŲ gražus mūras ir 4 auto mūro garažas. Naujas garas šildymas. Aluminium langai. Prie Maria High. — \$42,700.

Valdis Real Estate
7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

2 PO 4 MŪRINIS, skiepas ir pasto- gė, centrinis šildymas, garažas, Brigh- ton Parke.

2 PO 5 MEDINIS ir šalia tuščias sklypas. 41-ma ir Campbell.

PŪKUS BUNGALOW, įrengtas sklypas, garažas. Tuoj galima užim- ti. 77-ta prie California Ave.

MAISTO KRAUTUVĖ ir 2 butai Brighton Parke.

3 BUTAI ir biznio patalpa Mar- quette Parke.

VALGYKLA su namu ir visais įren- gimais. Judri vieta.

SIMAITIS REALTY
2951 WEST 63 STREET
436-7878

6 BUTŲ MŪRINIS, gerame stovyje, platus sklypas, geros pajamos. 54 ir Damen apylinkė. — \$38,000.

LABAI GERAS 10 butų mūras, 2 automobilių mūro garažas, Marquette Parke. — Tik \$88,000.

10 BUTŲ mūras, alum. langai, šil. gazu. Gražus pastatas. Apylinkė 62-ra ir Talman. Tik \$79,500.

1½ AUKSTO 12 metų mūrinis. Šil- ima gazu, centrinis vėsinimas, gražiai įrengtas rūsys. 2 auto garažas, beveik dvigubas sklypas. Apylinkė 47-tos ir Pulaski. \$87,500.

2 PO 5 MŪRINIS. Nauja šiluma ga- zu, aluminium langai, 2 automobilių garažas. Marquette Parke. — Tik \$28,900.

NERIS REAL ESTATE
3009 WEST 63rd STREET
Tel.: 471-0321

SAVININKAS PARDUODA
6 kambarių mūrinį bungalow. 3 miegami. 2 auto garažas su šoniniu įvažiavimu. Priimami rimti pasiūlymai.
7201 S. Talman Ave. 476-0861

HINSDALE — BY OWNER, Brick & Redwood 7 rm. rambling ranch, priced slashed \$2500 for quick sale. Now at a steal at \$42,500. Lrg. carpet liv. rm. with bookcase wall din. area with natural see-through fireplace. 3 bdrms., den, lrg. kitc. with builtins. 1½ baths, attached garage, attractively landscaped lot. For appointment 325-4233

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Irengiu naujus ir perstatau senus vi- su rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus na- bus. Irengiu vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Darbas atlie- kamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokamai. Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiesuose.

DOMAS ŽUKAUSKAS
HEATING & SHEET METAL
4444 So. WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL. 60609
TEL.: VI 7-3447

SKAITYK "NAUJIENAS" — JOS TEIKIA GERIAUSIAS, TEISINGIAUSIAS ŽINIAS